JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

Aº. 1861. Woensdag 24 April. Nº. 33.

Hoofd-Agenten: Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co.; te *Cheribon* bij BLOK & Co. en A. A. RUZETTE; te *Tagal* bij Mev. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* ... f 12,50.
" " " " *Java* ... 15,—
" " " " *Buitenbezittingen* ... 17,50.
" " " " *Nederland* ... 22,50.
De betaling geschiedt vooruit.— Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25.
Behalve het Zegel voor den Lande

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

Men wordt beleefdelijk verzocht, de voor dit blad bestemde Advertentiën, op den dag der uitgifte *voor* 12 uur te doen bezorgen.

H. M. VAN DORP.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

DR. F. W. M. HOOGENSTRAATEN
met
J. J. JONKER.

BATAVIA, 17 April 1861. (1331)

Getrouwd:

A. LAWSON,
met
A. M. LE ROY.

TAGAL, 22 April 1861. (1327)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *E. A. Kam*, geboren *Cambier*.

AMBOINA, 10 Maart 1861. (1328)

Bevallen van eene DOCHTER, *A. H. Ruzette*, geboren *Meijnderts*.

CHERIBON, den 7 April 1861. (1320)

BIRTH *Mrs. J. A. Rehling* of a SON.

BATAVIA, April 20th 1861. (1325)

Monsieur et Mme BABUT DE MARÈS ont la douleur de faire part à ses amis et connaissances de la mort de leur fille MARIE, décédée le 18 Mars dernier à l'âge de 11 mois à *Modjokarto*. (1299)

Tot diepe droefheid harer Ouders en verdere betrekkingen overleed te Samarang onze veel geliefde Zuster en Behuwd-Zuster, *Anna Maria Veerman*, in den jeugdigen leeftijd van 20 jaren.

E. J. VEERMAN,
A. J. C. VEERMAN
van Loon.
C. J. VEERMAN,
J. C. VEERMAN
Risch.

BATAVIA, 14 April 1861. (1321)

Op de Vendutie

van DONDERDAG, den 25sten April bij

CASSALETTE & Co.,

zullen nog worden verkocht:

13/2 pijpen HOLLANDSCH BIER.
18 Okshoofden PUIKE BORDEAUX WIJN.
38 kisten CHAMPAGNE.
18 vaatjes FRANSCHE AZIJN.
74 kisten LEDIGE FLESSCHEN.

En

circa 1000 in Europa vervaardigde Wijn-, Siroop- en Cognackisten, benevens:

1 kist BATIK SARONGS.
1 " HOOFDDOEKEN.

En

W. J & Z. 2439. 1 kist 30 STROOHOEDEN beschadigd aangebragt per *Vriendentrouw*. (1340)

VENDUTIE

op Donderdag, den 25sten April 1861,

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & Co.,

van diverse Koopmanschappen, **Dranken & Provisiën,**

150 kisten goede China Thee,
2 " à 20 Hangklokken met mecanique,
24 " " 1 doz. puike Madera,
24 " " 1 " " Sherry,
22 " " 1 " Bourgogne Mousseux,
62 " " 1 " Sauterne & Barsac,
55 " " 1 " Cognac,
27 " " 1 " fijne Wijn,
48 " " 4 " goede Bordeaux Wijn,
25 stuks Japansche Zijde,
12 " " Waschstellen.

Verder:

B K. 405/12. 415/19. 423, 425 & 427/30. 19 Balen à 3 pic. Twist beschadigd aangebragt per FERDINAND BRUMM.

B & C. 10/23. 14 kisten Bladkoper,
" 24/26. 3 vaten Koperenspijkers,
40 Balen Drills,
10 kisten Shirtings,
1 kist Doeken en Sarongs. (1305)

Op de Vendutie

van Donderdag den 25sten April bij

CASSALETTE & Co.

zullen nog worden verkocht:

26 Engelsche **Hanglampen** met **Katrollen,**
3 Kroonlampen " "
20 Kantoorlampen (1346)

VENDUTIE

op Donderdag 25 April 1861

voor het woonhuis van Mevrouw de Weduwe DE BRUIJN, *in de Berendrechtslaan*, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

VAN SPIEGELS

en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Kasten, Ledikanten, Stoelen, Tafels, Krapen, Consoles, Porcelein- Glas- en Aardewerk.

Voorts nog:

RIJTUIGEN, 2 spannen **WAGENPAARDEN,**
TUIGEN, eene Melkgevende Hollandsche **KOE.** (1294)

OP DE VENDUTIE

van Donderdag 25dezer in de Berendrechtslaan, zullen almede worden verkocht:

2 Goedgedresseerde en hardloopende Bendiepaarden

en

1 span Zwarte battak paarden
pas aangebragt.

(1335) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

VENDUTIE

op Vrijdag den 26sten April 1861,

wegens vertrek,

voor het woonhuis van den Wel Ed. Gestr. Heer G. E. SCHEPERS, *kapitein der Genie, op Goenoeng Sakarie achter het Hoog-Geregtshof*, door

VAN RIET & TER GOUW,

VAN EENEN ZEER NETTEN INBOEDEL

als: Banken, Stoelen, Tafels, Kasten, Ledikanten, Toilet- en Waschtafels, Speeltafels, Consoles, Hang- en Tafellampen, Spiegels en Schilderijen, Pendules, Glas- en Aardewerk, enz.

Verder:

Rijtuigen, Bendies, Paarden, Tuigen, etc.

(1298)

OP DE VENDUTIE

van Vrijdag 26sten April,

bij

J. SPEET,

zal worden verkocht:

Eene fraaije ligte KINDERWAGEN,
Een Partij Bruine SUIKER,
in zakken,

EEN PARTIJ SMITSGEREEDSCHAPPEN. (1286)

Vendutie

op Maandag, den 29sten April 1861,

voor de Pakhuizen van de Heeren

ADAM & Co.,

à 4 pCt. Vendu-Salaris,

door

JOHN PRYCE & Co.,

van eene groote partij beschadigde

LIJNWADEN,

waaronder:

ONGEBLEEKT KATOEN en MADAPOLLAMS,

verder van:

GINGHAMS, BATICKS, LINNEN VOOR JASSEN in verschillende soorten, fijn wit MOUSSELINE voor Dames, een groot assortiment ZIJDEN LINT naar den laatsten smaak, enz., enz.

Zoomede van:

PALE ALE OP FUST.
NIEUWE ARAK LEGGERS.
HAGEL, ASPHALT VILT voor Daken,
enz., enz.

(1344)

VENDUTIE

op Vrijdag, den 26sten April,
voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

van 200 stukken ligt beschadigd fraai gebloemd

Gordijngoed,

groote Bloemen, aan stukken van 32 El, Chitzen, Lijnwaden, Glazen, Stopflesschen, fraaije Lampschermen met Beeldwerk, witte Broodsuiker in manden en in Brooden, Boter, alsmede nog: 38 kistjes Manilla SIGAREN No. 2, van dezelfde qualiteit, als de vorige Vendutie zijn verkocht. (1287)

En ten 12 uur de geannonceerde Vastigheden.

VENDUTIE

op Maandag den 29 April 1861,
wegens vertrek,
ten huize van den Heer **E^le. BEDIER,**
aan het KONINGSPLEIN, hoek GANG SECRETARIE,
door

Cassalette & Co.,

van eenen slechts kort gebruikten

INBOEDEL,

bestaande uit:

Mahonyhouten Ameublementen, bekleed met Velours d'Utrecht en Maroquin; Consoles, Ovale en Ronde Tafels, Knapen, Toilet, Waschtafels, Buffet, enz., allen met witte marmeren bladen; Kleêrkasten, Commodes, Spiegelkasten, Etagères, groote en kleine Ledikanten, Schutsels, Kapstokken, enz., enz.; Groote en Élegante fransche Spiegels en Schilderijen, waarbij Médaillons, Tapijten, prachtige Pendules met Muzijk, geheel nieuwe Rottingmatten, Engelsche Lampen, fransche Modérateur Pendantes met 6 tot 15 lichten, Modératuur Muurlampen met 4 en 6 armen, allen van uitmuntend fabriekaat, fijn Kristal- en Glaswerk, Porceleinen Serviezen, Pleetwerken en een keurig assortiment Zilverwerken, meest NIET GEBRUIKT en GEHEEL MODERN, als: 1 Likeurzetje, Olie- en Azijnzetje, Broodmand, Broodroosters, Theeservies met blad, Banket-trommel met blad, Tafel- en Theegereedschap, enz.

Verder:

Eene collectie Bloemen in Chinesche en Japansche potten, Martevanen, Leksteenen, Keuken- en Dispensgereedschappen, restant Dranken en Provisiën.

Eene PIANINO uit de fabrijk van F. BERDEN te *Brussel* en van het laatste Sijstema voor dit klimaat vervaardigd.

Een MELODIUM à PISTON van ALEXANDRE te *Parijs*. Verder:

3 Spannen deugdzame Paarden, 1 Kinderwagenpaard, 1 Vis-à-Vis, zoo goed als nieuw uit de fabrijk van Lehmann te Rotterdam, 1 Mylord, 1 Palanquin en 1 Kinderwagen, Tuigen, Karren, enz., enz., enz.

Alles ***Zondag te voren*** den **28 April**, voor een ieder te bezigtigen. (1267)

Vendutie

op Woensdag 1 Mei 1861,
voor het Woonhuis van den HoogEdGestr. Heer
RAPPARD,
op **Meester Cornelis,** door

van Slooten, Morgan & Co.,

van eenen uiterst netten en zoo goed als

NIEUWEN INBOEDEL,

bestaande uit:

Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, een MAHONYHOUTEN Ameublement bekleed met rood Velours-d'Utrecht, MAHONYHOUTEN Consoles, Tafels, Knapen met Marmeren bladen, Kasten, Toilet, Ledikanten en Pendules, eene expresselijk voor dit Klimaat vervaardigde Pianino, Porcelein-, Glas- en Aardewerk, Chinesche- en Japansche Vloermatten.

Voorts nog:

1 Wagen, 2 spannen excellente wagenpaarden, 1 goed gedresseerd Rijpaard, Tuigen, Zadels, etc.

Zondag, Maandag en **Dingsdag** voor een ieder te bezigtigen.

(1334)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 30 April 1861
voor het Commissiehuis van

Abeelen, Dennison & Co.,

van

PUIKE BOTER, PALE ALE, PORTER, PRINCESSEN BIER, witte-, zwarte-, Roode- en groene Verwon blikken,

Engelsche Wagentuigen.

2	Balen	rood Adrianopel Garen, No. 50.
3	„	„ „ „ „ 60.
11	„	ruwe Drills 4/4
3	kisten	Maddapollams.
2	Balen	Jaconnets.
2	„	Blaauw Drill.
3	„	Fijne Ginghams.
6	„	Zeildoek.

(1341)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 30 April 1861,
wegens vertrek,
ten huize van den Heer P. LANDBERG, Junr.
in de *Berendrechts-laan*,
door

GEBRS. ROSELJE & Co.,

van eenen goed onderhouden

INBOEDEL,

waarbij eene voor dit klimaat vervaardigde welluidende

PIANINO,

voorts:
R IJTUIGEN, goed gedresseerde PAARDDN, etc., etc.
(1347)

VENDUTIE

op Woensdag, den 1sten Mei 1861,
voor het Commissiehuis van

John Pryce & Co.,

@ 4% Vendu-Salaris,
van:

IJzeren Ledikanten,

Japansche Paijongs, Vloermatten,
200 vaatjes BOTER, etc. etc.

Verder van:

VDL — 10 kisten
1/2. 4/6. 10/12. 14. 20 — Propatria Papier.
P & S — 14 kisten besch. Muntz Metaal.
3 vaten „ koperen Spijkers.

en ten 10 ure; van:

500 kisten beste Japansche **Boomwas,**
in kavelingen van 10 kisten. (1345)

Vendutie

op Maandag den 6den Mei 1861,
voor een der Localen der Recherche aan den kleinen Boom, van de onder volgende goederen, gelost uit het bij Anjer gestrande schip *Twee Anthonij's*, kapt. van Rijn van Alkemade, als:

Ongeveer 800 KISTEN STAAL.
100 Vaatjes BOTER van der Leeuw.
20/2 Vaten SPEK.
3 Kisten PAPIER.
300 Kelders GENEVER A.V.H.
100 Vaatjes BOTER A.V.H.

Provisiën, bestaande uit vaten VLEESCH, SPEK, enz.
1 kist gemaakte KLEEDEREN,
ANKERS en KETTINGEN,
enz., enz.,
Door
(1343) VAN RIET en TER GOUW.

Op een' nader te bepalen dag,
in de maand Mei a. s.,
zal door tusschenkomst van het Vendu-Departement te SERANG, publiek worden verkocht:

Een steenen Huis

met BIJGEBOUWEN en OPSTALLEN,
geregistreerd Sub No. 4, gelegen aan het plein of Aloen-Aloen te Serang, met de schrijnwerkers Timmer- en Metselaarsgereedschappen en Bouwmaterialen. (1319)

In de eerste helft der maand Mei,
zullen bij publieke

VENDUTIE

worden verkocht,

50 KISTEN

VOGELNESTEN,

van het land KLAPPA NOENGAL.
(1336) ARNOLD & ZONEN.

COLLECTIE NATURALIEN.

Eene verzameling NATURALIEN, die wat uitgebreidheid, zoowel als schoonheid betreft seker geen wederga heeft, bestaande uit:

Hoorns, Land- en Zoetwaterschelpen, Insecten en Reptillen, Visschen, Polypen, het dier Carinaria Vitrea op liquor, Zee- en Zoetwater Visschen, Slangen, Krabben, Garnalen, Zeesterren, Haaijen, Nautilus Pompilius met het dier, Kikkers, Zee Appelen,

groote doozen,

bevattende eene volledige en prachtige COLLECTIE

HOORNS EN SCHELPEN,

uit den Molukschen Archipel, Koraal Gewassen, Torren, enz., enz., enz.

Deze welligt de schoonste en volledigste verzameling, die tot dus ver uit den Molukschen Archipel zijn bijeen gebragt.

Verkrijgbaar bij
(1268) ABEELEN, DENNISON & Co.

ZILVER- EN CRISTALWERK

van
GILLES GREVINK.
Ontvangen een klein maar uitgezocht factuur
ZILVER- en CRISTALWERK,
als:

THEESERVIEZEN, BOKALEN, GROG- en WIJNGLAZEN, BROODMANDEN, SUIKERMANDJES, TAFELSCHELLEN, SIGARENSTELLEN INKTKOKERS, VISCH-, SLA- en TAARTLEPELS.

Alles naar den laatsten smaak vervaardigd en tegen *hoogst billijke* prijzen.

Te bekomen bij
(1276) H. M. VAN DORP.
Batavia 1861.

Handel in gouden en zilveren Muntspeciën en verwisseling kantoor van

J. SPEET,

Groote Rivier bij de Javasche Bank.
Thans zijn voorhanden:

GOUDEN MUNTSOORTEN,

GOUDEN WILLEMS, OUDE en NIEUWE GOUDEN DUKATEN.
GOUDEN NAPOLEONS van *Honderd, Veertig, Twintig, Tien* en *Vijf Francs.*
Heele, Halve, Kwart en Achtste GOUDEN MATTEN.
AMERIKAANSCHE GOUDEN STUKKEN van *Twintig, Tien, Vijf, Twee* en *een half* en *Een Dollar.*
ENGELSCHE en AUSTRALIE GOUDEN SOVEREIGNS.

ZILVEREN SPECIEN.

MEXICAANSCHE DOLLARS (Spaanschemat Boeroeng).
SPAANSCHE DOLLARS (Spaanschemat Tiang).
STUKKEN van 5 francs.
OUDE SICCA ROPIJEN.

Alle soorten van GOUDEN en ZILVEREN SPECIEN worden ten zijnen kantore in verwisseling aangenomen tegen *Indisch Courant.*
(1339)

PHOTOGRAPHISCH ATELIER
RIJSWIJK
VAN
WALTER WOODBURY.
Dagelijks geopend van half acht tot 12 uur. (1311)

Avec la permission de Mr. le Resident.

CIRQUE OLYMPIQUE
de Paris,
sous la Direction de
Mr. H. OLIVIER.

VENDREDI, 28 Avril.
SECONDE
REPRÉSENTATION.
(1329)

De Assistent-Resident voor de Policie der Stad en Voorsteden van Batavia, brengt ter kennisse aan de ingezetenen dezer hoofdplaats, dat wegens ***reparatie en vernieuwing van het dek der brug No. 83 voor Gang Patjenongan*** de passage over die brug van Donderdag den 25 dezer des avonds ten zes ure tot den daarop volgenden morgen zes ure zal gesloten zijn.

De Assistent-Resident voor de Policie:
(1326) VAN DEINSE.

Pas ontvangen:
ENGELSCHE KAZEN.
(1284) HUGHAN & Co.

Verkrijgbaar:
NIEUWE
BERGSCHE ANCHOVISCH,
ZWITSERSCHE KAAS,
LENGVISCH, GEROOKTE ZALM,
en
Eng. Bloem van Mosterd.
(1295) Bij GEBRS. BEIJNON.

Per Soerabaya Packet
direkt van AMSTERDAM ontvangen:
Een Factuur net en smaakvol bewerkt
ZILVERWERK,
waarbij THEESERVIEZEN, TROMMELTJES met BLAADJE, TRANCHEERMES EN VORK, LEPELDOOSJES, SERVETBANDEN, KINDERLEPELS en VORKEN, BEKERS.
Alsmede gezette
BRILLANTEN,
HAARSPELDEN, KNOOPJES, RINGEN.
Bij OLISLAEGER.
(1295) *Juwelier. — Rijswijk.*

TOKO RIJSWIJK.

De Ondergeteekende zijne ***Tokozaken*** liquideerende verzoekt zijne Debiteuren als ook de achterstallige aan de firma
VAN GENT & Co.,
binnen de **TWEE** maanden aan **hem** te willen voldoen.

à Contant verkrijgbaar tot zeer verminderd prijzen.

Juweelen, Goudwerken, Gouden Horologiën, Pendules, Muziekdozen, Accordeons, Kroon-, Hang-, Tafel- en Muur- Moderateurlampen, van zeer goede kwaliteit, Hang-étagères met voorwerpen voor dezelve, Porcelein-en Glaswerk, Schilderijen, fijn Kinder Speelgoed, fijne Fransche Parfumerie en Odeurs, Pistolen in dozen, een zeer fraai Zakrevolver, waarlooze Capsules Flobert No. 9, Presentglazen en Kopjes, Mailkoffers, Dranken, Hollandsche-, Fransche- en Engelsche Provisiën in blik, fijne Omber- en Whistkaarten, Chinesche Fiesjes, rood Siccatif voor steenen- en plankenvloeren, Tafel- en Wagenkaarsen, Voetenbankjes, Alcatieven, verlakte Presenteer-en Banket-Trommels, Engelsch Electro-Plated Koffij- en Theeserviezen met en zonder bladen, Broodmandjes, Olie- en Azijn Stellen, Flesschen-Bakjes en Kurken, Bronzenbeeldjes, en een aantal Goederen meer, te breedvoerig om te détailleeren.

Valkbier op fust . . à ƒ 60.—
" " elhier afg. " " 5.— pr. doz.
Inmiddels is te bekomen de geheele TOKO met HUIS, uit de hand te KOOP.
(1323) J. C. SAIJERS.

Pas ontvangen:
ZOETEMELKSCHE-
KOMIJNE KAZEN
in blikken.
(1301) Bij GEBRS. BEYNON.

Electro Plated Zilver.

GROOTE EN KLEINE
Lepels en Vorken, Theelepeltjes
en
verder **TAFELGEREEDSCHAP.**
Alle superieure kwaliteit en tegen lage prijzen te bekomen bij
(1277) H. M. VAN DORP.

Bij Tjo Tjeng Hiang,
Passer Baroe,
te verkrijgen:
PUIKE
ZOETEMELKSCHE KAZEN
EN
Fromage de Gruijère.
(1348)

DJATIE BALKEN
van verschillende dimensien steeds
in voorraad
(1318) bij M. BLOK & Co.,
te ***Cheribon.***

De Ondergeteekende
Dr. L. PEBAQUE,
Dentist, heeft de eer het publiek bij deze bekend te maken, dat hij hier per mail is aangekomen en te spreken is voor het publiek, in het Hôtel des Indes, No. 16, waar hij korten tijd denkt te verblijven.

Hij TREKT TANDEN en KIEZEN zonder pijn te veroorzaken of opzwellingen te weeg te brengen, en door middel van een quarts cement vult hij de tanden op de best mogelijke wijze.

Ook zet hij Kunsttanden en Kunstgebitten volgens de nieuwste en beste methode, zijnde hij daartoe van de beste benoodigdheden voorzien, zooals van gevulkaniseerd Gutta Percha, Carolina zilver, goud en platina, enz.

De met zuiver goud of cement gevulde tanden worden zeer hard en kunnen zeer langen tijd dienen.

De prijzen zijn uiterst matig gesteld, en zal hij al het mogelijke doen, het geëerde publiek genoegen te geven. Geen betaling wordt gevorderd voor dat de kunstbewerking volkomen is afgeloopen.

Des verkiezende kan men hem ten zijnent ontbieden.

BATAVIA, Dr. L. PEBAQUE.
20 April 1861. (1304)

Misverstand.

F, maar niet C. F. W. Wiggers van Kerchem
is per *Oenarang* naar SAMARANG vertrokken.
C. F. W. vertrekt Mail 3 Mei.
(1306)

De Heer
MARIAR DEMITRIUS,
heeft van af heden onze **Generale Volmagt.**
THOMAS & Co.
SOERABAIJA, 1 April 1861. (1307)

De te SHANGHAY gevestigde Branche onzer ***firma*** heeft van af 28 Februarij ll. opgehouden te bestaan.

Alle uitstaande zaken zullen door de Heeren **T. KROES & Co.** te SHANGHAY vereffend worden.

De Heer THEOD. KROES houdt van af ***heden*** op voor onze Firma in CHINA per procuratie te teekenen.

DIMIER, BROTHERS & Co.
CHINA, 1 Maart 1861. (1269)

De Ondergeteekende heeft zich alhier gevestigd tot het uitoefenen van
Handels- & Commissiezaken
onder de FIRMA
T. KROES & Co.
THEODORE KROES.
SHANGHAY, 1 Februarij 1861. (1270)

De Heer **C. L. C. Adolph Koch**, is van af primo dezer als werkend deelgenoot in onze firma alhier en in onze te Desima en Nagasaki in Japan gevestigde firma **L. Kniffler & Co.**, opgenomen.

PANDEL & STIEHAUS.
BATAVIA, 17 April 1861. (1312)

Een Geneesheer en Verloskundige
wordt gevraagd voor de Landen PAMANOEKAN en TJIASSEM.

Gegadigden gelieven voor nadere informatiën met franco brieven zich te adresseeren aan den eigenaar
(1350) F. W. HOFLAND.

Het KANTOOR van den Advocaat en Procureur Mr. *W. à Brakel Reiger*, wordt gehouden in de localen door den Heer Notaris Mr. *A. M. Meertens* geoccupeerd.
BATAVIA 17 April 1861. (1288)

ƒ 10,000,
aangeboden onder solieden waarborg.
Te bevragen bij
(1338) G. KOLFF & Co.

Gevraagd:
tegen goede bezoldiging
EENE BONNE,
voor een Meisje van zes jaren.
Adres:
(1337) Java-Bode.

Te Koop aangeboden:
de Landerijen genaamd
SONTHAS EN KLIPHOFF,
gelegen in het Oosterveld, buiten de stad BATAVIA, bij de verponding ingeschreven onder Nos. 6341 en 6342 en toebehoorende aan
(1339) P. H. MENU.

---

50 ton grof
BEENZWART,
TE KOOP,
(1271) bij DÜMMLER & Co.

TE KOOP EEN HUIS
in de Beerendrechtslaan.
(1281) Mr. H. KLEIN.

TE HUUR HET HUIS
op Berendrecht, thans bewoond door den heer Poublon.
Adres
(1289) G. H. B. L. RUDOLPH.

TE HUUR EEN HUIS in de
BERENDRECHTSLAAN **en een ander** op BATOE TOELIS.
Adres:
(1332) A. THIEBAULT.

Wordt te huur gevraagd:
Een huis gelegen op **Molenvliet, Noordwijk** of **Rijswijk**, in den omtrek der Harmonie.
Adres bij den boekhandelaar
(1349) H. M. VAN DORP.

ALGEMEENE VERGADERING
VAN STEMGEREGTIGDE DEELHEBBERS IN DE JAVASCHE BANK,
op Vrijdag den 3 Mei aanstaande, des voormiddags ten 10 ure in het lokaal der Bank.

a. Verslag der Directie over het boekjaar 1860/61.
b. Benoeming van een Directeur, ter vervanging van den ingevolge art. 41 van het Octrooi aftredenden Heer A. J. W. van Delden.
c. Benoeming eener Kommissie tot opname van de balans.
d. Behandeling van een voorstel der Directie tot het maken eener bijvoeging aan art. 60 van het Octrooi.

Dit voorstel ligt, ingevolge artikel 51 van het Octrooi, van heden af ter lezing bij het hoofdbureau.

Wordende een ieder, daartoe bevoegd, bij deze uitgenoodigd, om alle punten, welke men aan de beraadslaging dezer bijeenkomst mogt wenschen te onderwerpen vooraf schriftelijk aan de Directie mede te deelen.

Namens President en Directeuren der Bank voorn.
De Secretaris,
(1316) H. BOCHUSSEN.
BATAVIA, den 12 April 1861.

BATAVIASCHE
ZEE-EN BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

In de Algemeene Vergadering van Deelhebbers gehouden den 22 dezer, is bepaald eene uitdeeling van de winsten van het afgeloopen boekjaar van Een honderd gulden per aandeel, zullende de betaling daarvan alhier geschieden dagelijks van 10 tot 2 ure, ten kantore der Maatschappij.

De Directeuren
G. SUERMONDT.
VAN BERESTEIJN.
(1322)

Nederlandsch-Indische
ZEE-& BRAND-ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ.

Algemeene Vergadering van Stemgeregtigde Deelhebbers op Vrijdag 26sten April a. s., des voormiddags ten 11 ure ter verkiezing van eenen Commissaris.

Namens het Bestuur,
WIGGERS VAN KERCHEM, *Directeur*,
(1314) F. H. TIEDEMAN, *Waarnd.* idem.

Naar aanleiding van het besluit, genomen door de
ZEE-ASSURANTIE-COMPAGNIE te Amsterdam
en
de Tweede **ZEE-ASSURANTIE-COMPAGNIE** te Amsterdam, zijn wij gemagtigd om voortaan te teekenen voor

HET GEVAAR VAN OORLOGS MOLEST.

De Agenten van beide Compagnien;
MAIER & SCHUURMAN.
BATAVIA, 20 April 1861. (1296)

Nederlandsch-Indische
LEVENSVERZEKERING- EN LIJFRENTE-MAATSCHAPPIJ.

MEDEDEELING.

In plaats van den wegens vertrek, afgetreden Commissaris, vertegenwoordigende Aandeelhouders, **D. Schuurman**, is door keuze Algemeene Vergadering opgetreden, de Heer **A. R. J. Cramerus.**

De Heeren **Sapertas & Co.** te *Cheribon*, zijn genegen van Contribuanten in die Residentie gelden in ontvangst te nemen en over te maken.

Namens het Bestuur:
WIGGERS VAN KERCHEM.
G. A. DE LANGE.
(1351) EDWD. HEIJNING.

PAUL VAN VLISSINGEN, & DUDOK VAN HEEL
en
Van Vlissingen. van Heel & Derosne, Cail & Co..
Amsterdam.

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde fabrikanten hebben thans ter verkoop ontvangen:

Eenige stellen Centrifuges
met drijfwerk compleet.

EENE STOOMMACHINE
met horizontaal stoomwerktuig van 6 p. k. en Stoomketel van 10 p. kr. hooge drukking met overbrengende beweging, liggende *alhier*.

EENE STOOMMACHINE
van 16 p. kr. met ketel van 20 p. k., hooge drukking, benevens de overbrengende beweging voor een Suikermolen.

DRIE COMPLEETE
DISTILLEER-TOESTELLEN,
ter vervaardiging van Arak, waarvan 2 voor 16000 en een voor 21000 litres, een toestel **alhier** en 2 te **Soerabaija** liggende.

Cylinder-Papmolens, Pedattie-Assen en Bussen, enz.

Zij verwachten nog om uiterlijk in Maart per *Estafette* uit Holland te worden afgescheept:

1°. **EEN SUIKERMOLEN**
met Cylinder van 28 × 56 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven,

2°. **EENE COMPLEETE VACUUM-INSTALLATIE**
met twee pannen van 7½ Eng. voeten diameter.

3°. **Eenige enkele Centrifuge-Toestellen,**

4°. **Verscheidene IJzeren Suikerpannen met brandwerk, enz.**

Terwijl nog in confectie zijn:

Eene compleete Vacuum-Installatie,
met twee pannen van 7½ Eng. voeten diameter.

EENE SUIKERMOLEN
met cylinders van 19½ × 55½ Eng. duimen, met waarlooze topcylinder, doch zonder waterwerk, etc., etc.

Nadere opgaven en teekeningen van alle bovenstaande machinerien verkrijgbaar bij
(1317) DüMMLER en Co. en
bij den Heer E. J. EVERTS, te Solo.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.

Zieken, lijders en zwakkelijken. Het is overal bekend, dat de zalf nooit haar doel gemist heeft bij de genezing van open of zieke beenen en slechte borsten. Duizende personen van iederen ouderdom zijn volkomen genezen door het gebruik derzelve, zelfs dezulken die door de doctoren voor ongeneesbaar verklaard waren, zijn door het gebruik van voornoemde middelen hersteld geworden. Door het te beproeven zal men zich van deze waarheid kunnen overtuigen.

Doosjes Pillen à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.
Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Te	Batavia	bij S. B. van Kleef & Co.
»	Banjoemaas	» M. S. Cheriman
»	Soerakarta	» W. Vehlman.
»	Djocjocarta	» Buijn & Co
»	Salatiga	» F. Knithoffer
»	Tagal	» Wed. Dort.
»	Cheribon	» W. Galistan.
»	Cheribon	» M. Blok en Co.
»	Samarang	» H. L. Lijnen en Co.

de Groot Kolff & Co. en de bovengenoemde Agenten Soerabaija & Co. (1315)

Per Mail Ontvangen:
RIESZ, HET WELZIJN VAN JAVA, vooral van den Javaan,
benevens eene *nieuwe afzending* van
H. J. LION, HOE INDIE GEREGEERD WORDT.
Te *Batavia* en *Samarang* bij
(1298) G. KOLFF & Co.

DIAMANTEN PENNEN,
met fraaije bewerkte Ivoren en Paarlemoeren houders
à ƒ 15.—

Ontvangen bij
(1297) H. M. VAN DORP.

Consignees of Sugar Pans and Machinery marked S R,
per ETHA from *London*, will please make themselves known to
the Agents,
(1342) THE BORNEO COMPANY LIMITED.

DEBITEUREN of CREDITEUREN van den Ondergeteekende, worden verzocht vóór 15 Mei hunne schuld te voldoen of hunne rekeningen in te dienen. Na dien datum zullen geene vorderingen ten zijnen laste betaald worden.
(1278) A. G. BOSCH.

STOOMBOOT OENARANG.

Het vertrek dezer Boot naar
Samarang en Soerabaija,
gedurende de maand Mei is vastgesteld op den
1e. 16e & 31e,
telkens des morgens ten 8 ure.
Nadere Informatiën bij
(1280) *de Agenten*,
LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA
naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 3den en 17den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den en 22sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA.
naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 13den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij
W. CORES DE VRIES, te *Batavia*
B. KOPERSMIT & Co., te *Soerabaija*. en te *Samarang*.
(1273)

NAAR
Samarang & Soerabaija.
Het Stoomschip
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
zal op den 30sten dezer vertrekken.

Nadere inlichtingen te bekomen bij
De Directeuren der N. I. St. Maatschappij,
(1285) MACLAINE, WATSON & Co.

Stoomschip PADANG.
Naar Samarang en Soerabaija
28 April.

Nadere inlichtingen bij
(1300) W. CORES DE VRIES.

Stoomboot
PRINS VAN ORANJE.

Het vertrek dezer BOOT van hier naar
Samarang en Soerabaija,
is bepaald
op Woensdag den 1sten Mei.

Nadere informatien bij
de Agenten.
(1324) MORGAN, MELBOURN & Co.

NAAR
Indramaijoe en Cheribon
wordt VRACHT en PASSAGE aangeboden met het Nederl. Schip
WILHELMINA LUCIA,
Kapitein D. B. NOLLES,
om spoedig te vertrekken.
Nadere informatiën bij
de Agenten,
(1330) P. KOPERSMIT & Co.

Naar Padang
wordt **VRACHT** en **PASSAGE** aangeboden met het Ned. Schip
TRIJNTJE FENNA,
Kapt. INGERMAN, om in den loop der volgende Week te vertrekken.
Adres bij *de Agenten*,
(1279) DüMMLER & Co.

Vracht & Passage
NAAR
SAMARANG en SOERABAIJA
wordt aangeboden met het Ned. Barkschip
STAD ASSEN,
Kapitein W. J. HAVERBULT,
om aanstaanden Vrijdag te vertrekken.
Adres bij
de Agenten,
(1302) SCHIMMELPENNINCK & Co.

Naar Padang

biedt zich voor VRACHT en PASSAGE regtstreeks gelegenheid aan, met het gunstig bekend staande snel zeilende Clipper Schip

„BILDERDIJK,"

Gezagvoerder M. C. LöSCHEN,
om tegen de helft der maand Mei van hier te vertrekken.

Een kundig SCHEEPSDOKTOR, alsmede eene Melkgevende Koe bevinden zich aan boord.

Voor nadere informatien adresseere men zich tot *de Agenten*,
(1283) MORGAN, MELBOURN & Co.

EERSTE BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE

van Woensdag, 24 April 1861, Nº 35.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! *doet te weten:*

Dat Hij, in overweging genomen hebbende de wenschelijkheid om art. 67 van het reglement voor de schutterijen op Java (staatsblad 1838, no 22) te wijzigen;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 67 van het reglement voor de schutterijen op Java (staatsblad 1838, no 22) wordt gelezen als volgt:

„ Wanneer onderofficieren en schutters door ziekte verhinderd „ worden eenige schutterlijke dienst te verrigten, zijn zij verpligt:

a. „ voor het geval dat hunne ziekte of ongesteldheid het „ uitgaan niet belet, zich ter erlanging van vrijstelling van „ dienst op een door den compagnies kommandant te bepalen uur en „ plaats, in persoon te vervoegen tot een der officieren van gezondheid van het corps „

b. „ voor het geval, dat hunne ziekte of ongesteldheid het uitgaan „ belet, een door hunnen gewonen geneesheer afgegeven certificaat, aan een der officieren van gezondheid ter visering „ te doen toekomen, ter plaatse en op het uur, door den kommandant van het corps te bepalen. „

„ De sub *a* bedoelde certificaten zullen uiterlijk binnen 24 uren „ en die sub *b* vermeld binnen tweemaal 24 uren na den dag, „ waarop de dienst plaats heeft, voor welke dezelve zijn afgegeven, „ aan de betrokken compagnies kommandanten moeten worden ingediend. „

„ In buitengewone omstandigheden, ter beoordeeling van den „ krijgsraad, kan van vorenstaande bepaling zoo noodig worden „ afgeweken.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en, voor zoo veel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons

Gedaan te BUITENZORG, den 19den April 1861.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 27.)

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot directeur der burgerlijke openbare werken, met den rang van inspecteur van den waterstaat in Nederlandsch-Indie, H. de Bruijn, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatst hoofd-ingenieur van den waterstaat, chef van de vierde waterstaats-afdeeling.

Tot resident van Riouw, de secretaris van het gouvernement, toegevoegd aan den raad van Nederlandsch-Indie, E. Netscher.

Tot raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, de griffier bij dat hof mr. T. H. der Kinderen.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot adjudant bij den militairen kommandant van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden, de kapitein der infanterie A. W. F. Heijligers, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite.

Marine Departement.

Goedgekeurd:

Instruktie voor den Chef van het beheer over de Gouvernements Schoeners en Kruisbooten.

Is Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de tweede machinist bij de dienst der gouvernements marine F. Kuijpers, laatstelijk tweede machinist aan boord van 's gouvernements stoomer *Kapoeas.*

Is Aangesteld:

Tot tweeden machinist bij de dienst der gouvernements marine G. J. H. Butteling, laatstelijk derde machinist bij de Nederlandsch-Indische stoomvaart.

ADVERTENTIEN.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 19 TOT 23 APRIL.

MARINE-HOTEL. ... van der Crab en familie, van Soerabaija. — F. J. van Leent, van Idem. — T. A. Marinkelle, van Onrust. — D. Schouwenaar, van Batavia. — A. C. van den Bor, van Buitenzorg. — G. van Gennep, van Cheribon.

HOTEL DER NEDERLANDEN. A. Dronkers, van de Reede. — J. J. Stolte, van Onrust. — W. Hulshoff, van Soerabaija. — H. K. Z. Humans, van Nederland.

JAVA HOTEL. H. H. Broers, van de Reede. — ... van Idem. — Demstrief, van Idem. — de la Brulière, ... — Brummer, van Idem. — Catenthon, van de Reede. — Matten, van Menado. — ... van Idem. — van der Burg, van Idem. — Buschman, ... — Heele, van Idem.

HOTEL DES INDES. Guijot en echtgenoot, van Padang. — Riesz en echtgenoot, van Buitenzorg. — Neije, van Singapore. — Perajin, van Buitenzorg. — Bebegue, van Singapore. — Rabiol, van Idem. — Maintz, van Idem. — Gabon, van Idem. — Cornets, van Samarang. — van der Meersch, van de Reede.

HOTEL WILLEM II. J. W. Thammen, van Soekadana. — J. H. Mener, van Pontianak. — Etrue, van de Reede. — W. van Blommestein, van Mr. Cornelis. — Hartog, van Palembang.

VENDUTIEN.

Donderdag 25 April, voor het woonhuis van de wed. de Bruijn, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor het kommissiehuis van Cassalette & Co.

Vrijdag 26 April, voor het woonhuis van den heer Scheepens, door van Riet & ter Gouw.

en

Voor het kommissiehuis van J. Speet.

Zaturdag 27 April. Pandgoederen.

Maandag 29 April, voor het woonhuis van den heer E. Bedier, door Cassalette & Co.

en

Voor de pakhuizen van Adam & Co. door John Pryce & Co.

Dingsdag 30 April, voor het woonhuis van den heer Lundberg, door Gebrs. Roselje & Co.

en

Voor het kommissiehuis van Abeelen, Dennison en Co.

Woensdag 1 Mei, voor het woonhuis van den heer Rappard, door van Slooten, Morgan en Co.

en

Voor het kommissiehuis van John Pryce en Co.

Donderdag 2 Mei, voor het woonhuis van den heer Poublon, door J. Speet.

en

Voor het kommissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Vrijdag 3 Mei, voor een woonhuis in Gang Kadiman, door Gebrs. Veit.

en

Voor het kommissiehuis van Gebrs. Roselje en Co.

Zaturdag 4 Mei, pandgoederen.

De Koffij-veiling te Padang.

De jongstgehouden Koffij-veiling te Padang heeft wederom op veler lippen den vraag doen rijzen: wat de Regering beweegt de verkoop der Sumatra-koffij, in strijd met de eischen des handels, voortdurend te Padang te doen plaats hebben?

Reeds in 1848, alzoo kort nadat ten vorigen jare door het Bestuur was afgekondigd, dat alle aan het Gouvernement geleverde Koffij te Padang in het openbaar zou worden verkocht, hebben zich eenige Bataviasche handelaren met een verzoek tot verkoop der Sumatra-koffij ter dezer plaatse, gewend tot de Regering; aan dat verzoek werd echter niet voldaan.

Tien jaren verliepen, en andermaal werd de Regering tot de inwilliging van hetzelfde verzoek, en thans met klem en aandrang door een aanzienlijk deel des handels aangezocht.

De adressanten vleiden zich dat hunne zienswijze ditmaal bij de Regering zou ingang vinden, overtuigd dat de inwilliging van hun verzoek niet slechts door het belang der Regering, maar bovendien door dat des handels in het algemeen, werd aangeprezen.

De Regering evenwel dacht anders, en weigerde andermaal. Welk motief tot deze afwijzing geleid heeft, is ons onbekend, en kunnen wij te dien aanzien slechts eene gissing wagen, en daarin eene poging zien, hoezeer ook een mislukte, om de Padangsche handelaren met gedwongene Commissie-loonen te bevoordeelen.

Het komt ons als zeker voor dat de verkoop der Padang-Koffij te Batavia wordt voorgeschreven niet slechts door het regtstreeksch en geldelijk belang der Regering en dat des handels; maar vooral door de eischen eener welbegrepene staathuishoudkunde, die steeds de bewandeling aanwijst van den natuurlijken weg als den éénig veiligen ter bereiking van werkelijk eigenbelang.

Het standpunt der Regering op het oogenblik dat hare Koffijpakhuizen zijn gevuld, en zij overgaat tot den verkoop van haar waar, is volkomen gelijk aan dat van elken koopman. Deze zoekt en *behoort* te zoeken de duurste markt, dat is, de plaats waar hij vindt de meeste bieders, want deze verzekeren hem de meeste vraag en den hoogsten prijs.

Het komt ons voor dat omtrent de juistheid dezer stelling geen twijfel mogelijk is.

Nu moge het vreemd klinken, maar nogtans is het waar, dat de Regering juist een tegenovergestelde leer schijnt toegedaan, althans feitelijk in practijk brengt; zij kiest zich eigenwillig voor hare Koffij eene markt *zonder* koopers.

Immers Padang was geen marktplaats van producten in 1847, en is dat nog niet in 1861, en het aanzoek der Bataviasche handelaren aan de Indische Regering gedaan, was alzoo eene uitnoodiging om met haar waar, te verschijnen aan de *gewone,* voor *alle* koopers toegankelijke markt, het was een wenk om de Regering haar *kunstmatig* standpunt te doen verlaten, ten einde terug te treden in den *natuurlijken* loop des handels.

Het is eene merkwaardige wet in de zamenleving der volken, dat hun onderling *handelsverkeer* plaats vindt langs bepaalde *lijnen,* die zich met dezelfde scherpte voor het oog des staatsmans langs den aardgordel afteekenen, als de lijnen waar langs de mier haar vracht vervoert; waar deze wet door de raadslieden eener Regering wordt miskend, daar worden niet slechts de eischen des handels, maar tevens het belang der volken niet begrepen en mishandeld.

Door eigendunkelijk Padang te kiezen als verkoopplaats van haar product, stelde de Regering de Sumatra-koffij buiten het bereik des handels, en plaatste haar in eene nadeelige verhouding tot de massa van concurrente koopers.

De Regering veilt haar waar van uit de verte en vordert dat de koopers den grooten weg des handels verlaten om tot *haar* te naderen. Zij kan met even groote aanspraak op handelsbeleid Rima kiezen als marktplaats voor haar Sapanhout, en Ambon voor haar nagelen.

De nadeelen dezer stelling zijn niet achterwege gebleven, gelijk de geschiedenis geleerd heeft.

De prijzen welke te Padang besteed worden zijn steeds het gevolg geweest, en nog heden van orders uit Batavia; want betrekkelijk zeer gering zijn de Commissien welke Padang regtstreeks ontvangt uit Europa of America. Bekend toch is het, dat slechts vier à vijf Nederlandsche schepen met inbegrip der Handelmaatschappij regtstreeks op Padang varen; dat voor deze vaart de kleinste schepen worden uitgekozen, en dat de scheepsruimte ter lading der gekochte koffij meest in ballast derwaarts gaat.

Hiermede wordt onweerlegbaar aangetoond dat zelfs een twaalfjarige bestendiging van deze kunstmatig gevormde marktplaats, onvoldoende gebleken is om aan den gewonen handelsweg eene andere rigting op te dringen.

Het gevolg is dat de koffijprijzen door gedwongene commissie-loonen worden bezwaard, en nog bovendien door eene gebrekkige concurrentie, en soms door moedwillig gevormde combinatie van Padangsche handelaren neergedrukt, waardoor een prijsverschil ontstaat ten nadeele der Regering, welke soms 25 à 50 pCt. beneden de Bataviasche markt gedaald is.

Deze stand van zaken baart niet minder ongerief voor den handel. Deze ziet zich voortdurend een geheel noodeloos, belemmerend, tijdroovend, en kostbaar commissie-stelsel opgedrongen; de prijzen der Padang-koffij geraken daardoor niet slechts buiten verhouding tot de Indische, maar tevens tot de Europesche markt; de vrije vraag en aanbod naar scheepsruimte wordt vaak, op eene kostbare en tijdroovende wijze afhankelijk gesteld, van uitgevoerde of onuitgevoerde orders, en ten einde de bezwaren zoo veel mogelijk te voorkomen, eigenaardig aan orders limiten en ongecontroleerde concurrentie verbonden, zullen zich vele chefs van handelshuizen ter dezer plaatse het ongerief getroosten, kostbare reizen te doen, ten einde persoonlijk hunne eigene orders uit te voeren.

Voorzeker is Batavia niet bestemd om voortdurende de uitsluitende marktplaats te blijven der Indische producten; men mag verwachten dat ook Padang eenmaal eene marktplaats worden zal, waarop de eb en vloed van in- en uitvoer zich beweegt.

Doch zoo lang het dat *niet* is, zoolang het geen voldoend verkeer heeft met Europa, zoolang het geen eigen handelsleven leeft, zoolang Sumatra in zich niet consumeert, zoo lang scheppe en bestendige de Regering geen toestand, welke, hoe loffelijk ook in bedoeling, van den handel niets erlangt dan de *schijn,* en niets plukt dan de *nadeelen.*

De staatsman vergete niet, dat, moge hij ook den blik gevestigd houden op de eischen der toekomst, hij echter tevens te voldoen heeft, aan de eischen des tijds.

B.

BATAVIA.

Wij voldoen gaarne aan de uitnoodiging ons van eene geachte zijde gedaan, om de aandacht der reederijen van Stoomschepen voor de pakketvaart in Nederlandsch-Indie te vestigen op het ongeriel, hetwelk voor passagiers ontstaat uit de vrachtvaart of den overvoer van vee, met name van schapen van Samarang via Batavia naar Singapore. Men erkent volgaarne dat deze lastige, blatende en zeer onaangenaam riekende voortekkers gasten slechts voor eigen voordeel der reederijen worden overgevoerd, en geenszins bestemd zijn om de passagiers de reeds weinig aanlokkelijke zeereis op een rookend stoomschip, onder de tropische zon, nog ondragelijker te maken; maar men wenscht der Reederijen in overweging te geven bij de kennisgave van het vertrek harer stoomers, in den vervolge de mededeeling te voegen dat het schip vee zal innemen, ten einde een ieder daarnaar zijne maatregelen nemen kunne.

Bij de Gouvernements uitbesteding op 22 II. voor de leverantie van rijst op Amboina, Banda en Ternate, is deze aangenomen tegen *f* 8.65 voor één jaar, en tegen *f* 8.— naar vijf jaren; de overvoer van 's Gouvernements Specerijen en andere producten, van de Molukkos enz. naar Java, is zoo wel voor één als vijf jaren aangenomen tegen *f* 40.— per koyang.

De aannemingsprijzen ten vorigen jare bedroegen voor de rijst *f* 7.90 en voor de vracht *f* 54.—

Muntok, 1 April. Heden werd op feestelijke wijze door den Resident van Banka de eerste steen gelegd voor den lichttoren te Tandjong Ralean nabij Muntok, waarvan de oprigting is toegestaan bij Gouv. Besluit dd. 25 Nov. 1859 no. 81.

De plegtigheid werd opgeluisterd door de tegenwoordigheid der Officieren van het Garnizoen, van het Etat-major van Z. M. oorlogschepen de Madura en Pilades, de Ambtenaren bij de verschillende Departementen en de Chinesche en Inlandsche Hoofden te dezer plaatse.

Door de oprigting van dit kustlicht, waaraan de naam gegeven is van Antoninstoren, wordt voorzien in eene dringend gevoelde behoefte der scheepvaart in deze wateren.

Daags na deze plegtigheid had eene soiree plaats ten Residentie-huize, waarop de Muntoksche Ingezetenen afscheid namen van hunnen afgetreden en hoog geschatten Resident van den Bossche.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. (Particuliere Correspondentie).

Van de hoofdplaats Bandjermassing valt weinig te vermelden; de bevolking schijnt zich onder ons bestuur gelukkig te achten, althans menig blijk wordt hiervan dagelijks gezien; een aantal vermogende inwoners van Bandjermassing, Martapoera en andere plaatsen hebben op aanraden van den Inlandschen gecommitteerde Sherif Abdul Rachman een brief onderteekend, gerigt aan den nog steeds voortvlugtigen pangerang Hydaijat, waarin hem is voorgesteld, dat eene vrijwillige onderwerping voor hem en zijne aanhangers de beste weg zoude zijn, om het gouvernement tot eenige toegevendheid te nopen, terwijl dan ook aan zijn zwervenden toestand een einde kwam en zijn volk geheel tot rust en orde zoude wederkeeren. — Op dit schrijven moet een antwoord zijn ontvangen, waarin de vervallen verklaarde Rijksbestierder zoude hebben te kennen gegeven, dat hij van den gouvernements zendeling een bewijs verlangde, dat hij geheel het vertrouwen van het Nederlandsch bestuur bezat, en eene plaats werd aangewezen alwaar eene bijeenkomst van weerszijden zoude plaats vinden, en hij verzocht dat daarbij eene misleiding of verraad zoude gepleegd worden. Geruchten willen dat een paar prinsen en priesters met eenig gevolg zich op weg hebben begeven ten einde eene ontmoeting met Hydaijat te hebben; men verwacht hiervan veel goeds, althans dat het waarschijnlijk tot eene nadering en onderhoud met den voortvlugtige zal leiden en men hem overhaalt zich vrijwillig overtegeven.

In het laatst van Maart overleed te Bandjermassing eene dochter van Sultan Adam, genaamd Ratoe Kramt.

In de Kahaijan en Kapoeas, zoomede van Sampit werden bevredigende tijdingen ontvangen. In het district Alleij is weder een nieuwe benting opgerigt; op aanhoudend verzoek van de bewoners te en in de nabijheid van Rantawan, die nu en dan van stroopende benden te lijden hadden, heeft de Majoor Verspijck besloten tot bescherming tegen deze invallen op eerstgenoemde plaats een versterking van 50 bajonetten onder den 1sten Lt. Munters te leggen.

In het landschap Amandit scheen ook alles rustig. Een aantal arrestatien hadden daar plaats van personen, die nog steeds met den vijand heulden, hetgeen wel zal bijdragen de rust aldaar geheel te doen wederkeeren.

Uit de Tanah Laut verneemt niets dan goeds: de bevolking keert in menigte in hare vroegere kampongs terug en beginnen hare oude takken van bestaan weder te ontginnen, onophoudelijk wordt deze streek door patrouilles van de Inlandsche bevolking doorkruist met het doel de nog voortvlugtigen terug te brengen, en de weinige zich aldaar nog bevindende oproerstokers in handen te krijgen. — Nabij Tabanio in de wildernissen werd door een dezer patrouilles de Kiay Demang gevangen genomen; gedurende den opstand was hij een der raddraaijers in die afdeeling; een ander persoon van hetzelfde allooi, de pembekkel Doeraiep heeft voor goed dit landschap verlaten en is naar elders gevlugt.

Te Amoenthaij, Kloewa en Negarra viel niets meldenswaardigs voor; in de streken van Tabalong en Balangan waren geruchten in omloop, dat eene stroopende bende een onzer versterkingen zoude afloopen, doch tot heden toe zijn deze niet bewaarheid. De vele regens gepaard met stormen was oorzaak dat onze onvermoeide troepen niet anders als de aanhoudende partrouilledienst en konden verrigten; in het midden der vorige maand rukte echter eene kolonne van uit Pringien naar de kampong Assap onder den 2de Lt. Jhr. van der Wijck. Aldaar aangekomen werd echter niets bespeurd; bij het betrekken van het bivouack werden op eene groote distantie eenige gewapende stroopers waargenomen, die na een schot zonder doel te hebben gelost in allerijl vlugtten; bij den terugmarsch werd deze troep echter nu en dan nog door geweerschoten begroet.

Spoedig zal eene kolonne van uit Tabalong rukken, om de zich nog schuilhoudende en rondzwervende muitelingen uit den bovendoesson en het passirsche van uit de omstreken der Tabalong Kanan en Kiri te verdrijven.

In de afdeeling Martapoera viel ook weinig voor; langs de Tapiri rivier en de Riam Kanan en Kiwa hadden eenige kleine strooperijen en kleine schermutselingen met onze troepen plaats. De kolonne onder den kapitein van Vloten, waarvan vroeger is melding gemaakt, deed een togt naar de bovenstreken der Riam Kiwa tot aan de grens van het rijkje Koessar. De woonplaats van den hoofdopstandeling Loema Wedjaja te Amalang werd vernield, zoomede het verblijf van Demang Lehman te Melano, en een in de wildernis ontdekte woning bestemd voor Hydaijat werd onbruikbaar gemaakt; de vijand werd steeds vooruit gedreven, ontmoetingen hadden om zoo te zeggen niet plaats, doch had deze togt weder het voordeel, dat verscheidene huisgezinnen zich onderwierpen en hunne vroegere kampongs weder opzochten.

Den 21 deed de kapitein Beschop almede een patrouille in de Riam Kiwa naar de kampong Pamatang Petiti, gelegen tusschen Soengeij Raija en Moening, alwaar die kapitein bij een nachtelijken overval een zestal gevangenen maakte, waaronder een broeder van den beruchten Ali Achbar, die zich moet schuldig hebben gemaakt aan den moord in der tijd op den Heer Jacob gepleegd. In een der huizen werden nog kleedingstukken gevonden, die herkend werden vroeger gedragen te zijn door dien Heer. Begunstigd door de duisternis was het ditmaal gelukt den vijand in zijne schuilhoeken te overvallen.

Een Eurp. Sergeant werd bij die gelegenheid door een der muitelingen zoodanig in de hand gebeten, dat deze onmiddelijk opzwol.

In de Riam Kanan deed men uit onze versterking Mengappan almede vele togten. De 2de Luitenant van Sorgen had het geluk bij eene dezer een vijftal roovers door ons geweervuur te doen vallen, terwijl er twee gevangenen werden genomen; hunne schuilplaats nabij Soengeij Joekin werd onbruikbaar gemaakt; alleen had later de Luitenaut Cavalje bij een togt naar Miak nog een klein treffen met den vijand, en ook bij die gelegenheid werd een muiteling door ons lood getroffen.

Toch hadden nog een hoop stroopers de brutaliteit het kampongshoofd van Karang Intan des nachts te vermoorden, militaire en bevolkings patrouilles zijn in alle rigtingen uitgezonden deze kwaadstokers optesporen, doch zij schenen spoorloos verdwenen.

In den nacht van den 3den op den 4den Maart kwam eene bende ons klein getal troepen (tijdelijk te Rantau) aanvallen, na eenigen tijd hunne schoten bedaard te hebben beantwoord, trokken zij af; in alle rigtingen werden in het district Margassari patrouilles gemaakt, doch op het zien onzer troepen namen de insurgenten in allerijl de vlugt, zoo men wil zal nog 1 officier met eenige infanteristen gedurende eenige maanden deze streek onophoudelijk afpatrouilleeren en pogingen aanwenden de muitelingen voor goed van daar te verdrijven.

Van den inval der Koetinezen in den Boven Doesson bleef men nog in het onzekere; — de Bovendoessonners moeten echter van dezen inval onderrigt zijn. Soera Patti, de bekende sluipmoordenaar van Z. M. Stoomschip *Onrust*, moet zijne onderwerping aangeboden hebben, doch zijne valschheid zal niet onvoorwaardelijk deze waarschijnlijke veinzerij doen aannemen, in allen gevalle moet hij huiverig zijn een teeken te geven van zijn welgemeend aanbod, door op een onzer oorlogsbooten op de Barito zich te komen aanmelden of ons den eigenzinnigen vorst Antasari uitteleveren. Deze laatste moet zich nog steeds met ± 100 volgelingen in eene kleine versterking ophouden aan de rivier de Mantallat en van daar uit zijn onheilspellenden invloed op de bewoners der Balangan en omstreken van Pringien uitoefenen; een zending van den Resident, Morta Djaja, uitgezonden om de bevolking tot onderwerping aan te sporen, moet op eene gruwelijke wijze door de slechte Doessonners zijn vermoord geworden.

De tijding vroeger gemeld, dat de benting van Wira Bangsa te Babaaij en die van Soeto Ono te Telang waren aangevallen heeft zich niet bevestigd; eenige kleine vaartuigjes met een kruisboot van Z. M. Stoomschip *Kinsbergen* deden een togt gedurende drie dagen op de Thewé-rivier, twee jollen der *Onrust*, een bijbeltje van een officier van gezondheid der *Onrust*, en eenige portretten werden nog uit de woningen gehaald, doch verder niets vijandelijks ontmoet; door het vallen van het water moest de *Kinsbergen* spoedig terugkeeren, de *Bali* zit even beneden de Mantallat aan den grond en zal nog gedurende de helft van April, als wanneer gewoonlijk nog veel regen hier ter lande valt, op hoog water moeten wachten om vlot te komen.

Men is eenigzins in den waan, dat er na het feest der Poeassa weder vijandelijkheden zullen plaats hebben.

BATAVIA. Ten aanzien der verrigtingen van den kommissaris, belast met eene zending naar Midden-Java, kunnen wij, ten vervolge van het voorkomende in de Javasche Courant van 10 April, no. 29, het navolgende mededeelen:

Den 25sten Maart vervolgde de kommissaris de reis naar Djokdjokarta. De ramp heeft in deze residentie voornamelijk getroffen een aantal in het zuiden, niet ver van zee, langs de oevers der rivier Opak gelegene dessa's, terwijl bovendien een aantal bruggen is vernield, waterleidingen zijn beschadigd en zeer veel groote waringi-en kanariboomen ter hoofdplaats ontworteld, welke in hun val nog al schade hebben veroorzaakt en waardoor de vroeger zoo schoone lanen op de hoofdplaats zeer zijn ontsierd.

De resident had zich met den rijksbestierder op het eerste berigt van de overstrooming langs de Opak daarheen begeven, en onmiddelijk eenige doeltreffende maatregelen tot geruststelling en tegemoetkoming der bevolking genomen, terwijl eene bij de landhuurders en andere ingezetenen geopende collecte zoo ruim heeft opgebragt, dat daaruit de inlandsche bevolking vermoedelijk genoegzaam zal kunnen worden te gemoet gekomen.

Dit verdient te meer erkenning, omdat verscheidene landhuurders door het beschadigen van waterleidingen zelven verlies hebben geleden.

Door Z. H. den Sultan is mede tot leniging van den nood bijgedragen. De kapitein der Chinezen heeft voorts 100 pikols rijst ten geschenke gegeven.

Den 29sten Maart begaf de kommissaris zich naar Magelang, waar met den resident eene conferentie werd gehouden over hetgeen ten behoeve der residentie Kadoe te verrigten val.

Aldaar vernam de kommissaris eenige niet onbelangrijke bijzonderheden nopens het noodlot, dat de dessa Klessam, in het regentschap Temangong, heeft getroffen.

Deze dessa lag tusschen twee rivieren besloten; een rots van vrij grooten omvang boven de dessa gelegen, door den inlander als haar beschermer vereerd, hield het water lang tegen, doch moest eindelijk voor den geweldigen aandrang wijken, en werd eenige roeden ver verschoven, hetgeen eene onmiddelijke overstrooming en vernieling der dessa ten gevolge had.

Van daar dat het verlies van menschenlevens hier zoo groot is geweest.

Alleen de zoon van het dorpshoofd, het gevaar ziende naderen, had tijdig een hooger gelegen punt bereikt en een dertigtal ingezetenen weten over te halen hem te volgen.

Den volgenden dag begaf de kommissaris zich naar Poerworedjo, alwaar hij den hoofdingenieur de Bruijn vond, die inmiddels met de noodige opnamen was gereed gekomen.

De waterleiding, die de hoofdplaats van water voorziet, is door eene aardstorting van den heuvel langs welken zij liep, die zich tot in de Bogowonto uitstrekt, zoo geheel vernield en de rand van dien heuvel zoo steil geworden, dat eene herstelling uiterst moeijelijk zal zijn.

Op eene andere plaats was door het wegspoelen van den oever eene oude, vroeger met aarde overdekte, in de rots gebeitelde waterleiding, vermoedelijk uit den Hindoe tijd, te voorschijn gekomen, die dadelijk zal kunne worden benuttigd om de laatst vernielde leiding te vervangen.

Te Poerworedjo werden door den kommissaris een aantal beschikkingen genomen, als:

a. waarbij de resident van Banjoemaas gemagtigd werd eenig zaad aan te koopen voor de wederbebouwing van de 460 bouws vernielde velden, in de districten Poerwokerto en Djamboe, en voorts om nog op de hoofdplaats te doen bouwen eene tijdelijke gevangenis.

b. waarbij werd bepaald dat onverwijld en met den meesten spoed zal worden hersteld en voltooid de militaire weg van Bandjar-Negara tot aan Wonosobo; voor dit werk stelde de kommissaris beschikbaar bij 's lands kas te Banjoemaas ƒ 27,000 en te Bagelen ƒ8,500, deze laatste som met inbegrip der kosten voor eene stevige noodbrug over de Begaloe, ten bedrage van ƒ 2,500;

c. waarbij de resident van Bagelen werd gemagtigd om in het belang der reeds zeer geteisterde bevolking en in dat van het gouvernement al de gedurende 1861 en te leveren koffij als 1ste soort te ontvangen en te betalen, terwijl de sortering daarna in de pakhuizen zal plaats hebben;

d. waarbij nader werden goedgekeurd de door den resident, geheeltelijk na overleg met den kommissaris gegeven bevelen:

1o. ten aanzien der kostelooze verstrekkingen van bibit voor padi en djagong aan de bevolking;

2o. ten aanzien der herstelling in betaalde heerendienst tegen een loon van 21 centen daags per man, van den grooten en van den karrenweg van Poerworedjo over Koeto-Ardjo naar Keboemen, met de op den weg zich bevindende duikers en kleine bruggen, en

3o. ten aanzien der uitbetaling van het traktement van den regent van Koeto-Ardjo, zonder korting voor landrenten van de hem afgestane doch vernielde sawas gedurende de eerstkomende 12 maanden;

e. waarbij eene som van ƒ 50,000 werd beschikbaar gesteld, om de reeds vroeger geprojecteerde afleiding der Kedoengtawon en Kedoeng-bener regtstreeks naar zee te bewerkstelligen. Deze afleiding is noodig, vooral ook daarom, wijl de rawa Wawar, waarin genoemde rivieren zich uitstorten, na de laatste catastrophe op eene wijze is aangeslibt, die de jaarlijksche overstroomingen merkelijk moeten vermeerderen, en

f. waarbij ter beschikking van den resident van Koedoe wordt gesteld eene som van ƒ 1000 om de bevolking, die in onbetaalde heerendiensten geholpen heeft aan de herstelling der wegen en bruggen, een inlandsch feest te geven.

Den 5den April vervolgde de kommissaris de reis over Koeto-Ardjo, Ambal en Keboemen tot aan de grens der residentie Banjoemaas.

Te Koeto Ardjo had de door de ramp geteisterde vlakte sedert den 9den Maart, toen de kommissaris haar het eerst bezocht, een geheel ander aanzien genomen, toen was alles nog met eene dikke laag nat slib bedekt; — thans waren de hooger gelegen gedeelten reeds met djagong beplant, die zeer goed scheen op te komen en het overige met een groen waas overdekt.

In de negorij waren hier en daar tijdelijke woningen opgeslagen en was weder veel bevolking zigtbaar.

Zoo spoedig doenlijk zal met den aanleg der nieuwe hoofdplaats worden begonnen.

Volgens den regent was de bevolking der overstroomde dessa's mede grootendeels teruggekeerd en bezig hare woningen op te rigten.

Vele velden waren bereids met djagong bepoot en bestond er hoop, dat de overige velden weldra weder voor de tweede maal met rijst zouden kunnen worden beplant, waarvoor het zaad werd uitgeworpen.

Hetzelfde was mede het geval onder Keboemen.

In de afdeeling Ambal hadden de sawa's allen onder water gestaan, waardoor de oogst van omstreeks 4000 bouws was verloren.

Het water van de Serajoe moet tijdens de overstrooming bij het verlaten van de enge kloof beneden Banjoemaas met geweld een uitweg hebben gezocht naar het oostelijk gelegen lagere land en zich over den postweg heen in de moerassen en de breede uitwatering daarvan naar zee, in het district Adiredjo hebben gestort, door de zee die den 22sten, uithoofde toen juist springtij was, zeer hoog stond, werd terug gedrongen.

Van daar dat aan beide zijden van die moerassen zoo veel sawa's (volgens eene opname door inlandsche landmeters 3500 bouws bedragende), op aanzienlijken afstand van de Serajoe zijn vernield, zoowel omdat die door brak water overstroomd werden, als omdat daar de meeste modder is bezonken, terwijl die velden welke digter bij de rivier zijn gelegen, veel minder hebben geleden.

Zelfs moet tijdens de overstrooming de Serajoe bij hare monding geen buitengewoon hoogen stand, althans niet hooger dan vroeger bij hooge bandjers, hebben gehad.

Daarentegen is op vele plaatsen eene aanmerkelijke verzanding der rivier waargenomen.

De vrees bestaat, dat de overstroomingen daardoor in den vervolge nadeeliger, en de vaart op de rivier in het drooge jaargetijde moeijelijk zullen worden.

Vrees door gebrek aan voedingsmiddelen bestond in dit district, waar nog bijkans 10,000 bouws sawa's zijn gespaard gebleven, niet.

Vroegere proefnemingen met den aanplant van tweede gewassen zijn hier steeds mislukt; welligt dat thans op de door de overstrooming nagelaten slib djagong zal kunnen geteeld worden.

Dit district heeft steeds veel meer rijst geproduceerd dan voor de consumptie noodig was; in 1860 zijn, voor zoover is kunnen worden nagegaan, van hier ruim 40,000 pikols naar Bagelen en Djokjokarta uitgevoerd.

In den namiddag van den 7den kwam de kommissaris te Banjoemaas aan, bezigtigde den volgenden ochtend met den resident nogmaals de hoofdplaats en hield, naar aanleiding der van den hoofd-ingenieur de Bruyn ontvangen voorstellen, met eerstgemelden hoofd-ambtenaar en den regent van Banjoemaas 's avonds eene conferentie omtrent de noodzakelijkheid van de verlegging der hoofdplaats.

Verscheidene Europesche en Chinesche ingezetenen waren reeds bezig hunne woningen weder in orde te brengen; laatstgemelden hadden die zelfs betrokken, zonder daarvan nadeel te ondervinden.

De bevolking dezer afdeeling is echter zeer welvarend en heeft nog ruime verdiensten van de drooge gronden en van de vruchtboomen, voornamelijk klappers, in de dessa's, zoodat hier geen vrees voor gebrek bestaat en de dessa-hoofden uitdrukkelijk deswege ondervraagd, verklaard hebben geen hulp te behoeven.

Te Ambal werd aan de gezamentlijke hoofden het besluit medegedeeld om de rivieren Kedongtawon en Kedong Bener, die thans jaarlijks de sawa's van de westzijde der rawa overstroomen, naar de Loo Oeloe en daardoor naar zee af te leiden.

Het districts hoofd van Ambal betuigde den dank der aanwezige hoofden voor deze beslissing, waardoor hun en der bevolking eene sedert lang gewenschte weldaad werd bewezen, terwijl de dessa-hoofden te kennen gaven er voor in te staan, dat het werk in den loop van het jaar zou kunnen voltooid zijn. Onderweg werd de reeds afgebakende rigting van het te graven kanaal opgenomen.

In de residentie Bagelen valt de eendragtige geest der ambtenaren, inlandsche hoofden en bevolking zeer te roemen, om onder de oordeelkundige leiding van het hoofd van gewestelijk bestuur de geleden schade met alle inspanning te herstellen, waartoe mede veel bijdraagt de aan de hoofden gegeven overtuiging, dat de regering bereid is van hare zijde door ruime ondersteuning hulp te verleenen.

Indien de pogingen tot den aanplant van tweede gewassen op groote schaal met goed gevolg worden bekroond, mag de hoop gekoesterd worden, dat het gelukken zal de ramp, hoe groot die ook geweest is, te boven te komen, zonder dat de bevolking, die daardoor is getroffen, gebrek zal hebben te lijden.

Het moeijelijkste tijdstip in dit opzigt zullen de laatste maanden voor het invallen van den oogst in het volgende jaar zijn.

Mogt later gegronde vrees voor gebrek bestaan, bij dat gedeelte der bevolking, dat haar oogst heeft verloren, zoo zullen door het hoofd van gewestelijk bestuur bij tijds voorstellen worden gedaan om zich door het inkoopen van padi daartegen te wapenen.

Den 6den werd de reis vervolgd naar Tjilatjap; de sawa's langs den geheelen weg stonden bijzonder schoon en beloofden weldra een rijken oogst; hier en daar werd reeds gesneden. Hoewel de rijstvelden tusschen den weg en de Serajoe en ook nog aan de andere zijde van den weg een tot twee voeten hoog overstroomd geweest waren, schenen zij hierdoor weinig te hebben geleden.

Daarentegen waren verder oostwaarts groote oppervlakten zigtbaar, op welke het rijstgewas geheel was vernield en die thans aan de buffels tot weide dienden. Ieder is naar vermogen werkzaam tot het herstel de geledene schade en den terugkeer tot een geregelden stand van zaken.

Van de inlandsche bevolking daarentegen waren nog maar weinigen teruggekeerd naar hunne kampongs.

Poerwakarta. — Op den 5den April jl. heeft in de kampong Tjilamaija, district Adi-Arsa, een hevige brand gewoed, waardoor 151 huizen met bijgebouwen 14 padischuren en plus minus 63 tjaings padi in de asch zijn gelegd, welke brand aan 108 personen eene schade heeft veroorzaakt van plus minus f 6,494.50.

Het ontstaan van den brand wordt aan onvoorzigtigheid toegeschreven.

Verdere onheilen zijn niet te betreuren.

Sumatra's Westkust. — De tijdelijk te Lagoendi (Nias) gestationeerde kruisboot no. 1, is ten gevolge van de op den 16den Februarij plaats gehad hebbende zeebeving totaal vernield.

De djoeragan van dat vaartuig, Si Gondo, heeft dienaangaande de navolgende verklaring afgelegd:

Op den 16den Februarij omstreeks 7 uur des avonds (het was bladstil) bemerkten wij, dat het vaartuig vreeselijk begon te stooten en te slingeren, waarop wij tot de overtuiging kwamen, dat er eene hevige aardbeving moest zijn. Bij de ondervinding, dat dergelijke zware schuddingen gewoonlijk door eene zeebeving worden gevolgd, gaf ik bevelen tot waakzaamheid, en werd het tweede anker uitgeworpen. Het zal een kwartier na de aardbeving geweest zijn, dat het water allengs kwam opzetten, en zulk eene hoogte bereikte, dat eenige huisjes, die digt aan het strand stonden, werden medegesleept. Een tweede maal rees het water met groot geweld, en ook toen bleef het vaartuig ongedeerd, daar wij bij het uitwerpen van nog 80 vadem ankertouw vlot bleven, ofschoon de praauw als een tol in het rond draaide. Een oogenblik daarna keerde het water weder met eene verschrikkelijke kracht terug, zoodat de praauw, waarvan de beide ankers nog hielden, op den grond stootte. Er stond toen niet meer dan een halve vadem water. Omstreeks een kwartier later kwam de zee weder opzetten, ditmaal met zulk eene hevige kracht, dat het vaartuig eensklaps werd opgenomen en vol water geraakte. Ik liet de ankertouwen weder vieren, maar zij waren niet lang genoeg meer, zoodat zij braken en wij eensklaps op het strand werden geworpen. Het water was toen op het strand ruim 2 vadem gerezen. De praauw bleef aan den grond zitten, op een afstand van ongeveer zes vadem van het strand, waar zij tegen eenige klapperboomen met bakboords zijde aanstootte, met dat gevolg, dat er drie of vier neervielen. Aan twee der klapperboomen, die den schok hadden weerstaan, liet ik het vaaruig, dat geheel ontredderd op de bakboordszijde bleef liggen, zoo stevig mogelijk vastbinden, daar, zoo wij weder zeewaarts waren medegesleept, wij allen verloren zouden geweest zijn. Onze hoop was dus alleen hierop gevestigd, dat de klapperboomen zouden houden. Alle handen waren nu aan het werk, om te pompen; alles was doornat: kruid, de percussie-dopjes en de geweren, niets was bevrijd gebleven. Toen een uur later de zee voor de vierde maal met dezelfde hevigheid als de vorige keer kwam opzetten, voerde zij al de woningen, die nog waren blijven staan mede; terwijl de praauw wederom met een verschrikkelijk geweld werd opgenomen: maar gelukkig hadden wij touw genoeg om te laten vieren en de klapperboomen bleven tegen de kracht bestand, zoodat wij bij het terugloopen van het water, weder op dezelfde plaats met het vaartuig vast bleven zitten. Wij werden bij die gelegenheid naar gissing 8 à 9 voet opgenomen. Hadden wij bij de derde zeebeving toeschouwers moeten blijven bij het verdrinken van verscheidene personen, die ons om hulp toeriepen, terwijl geene redding meer mogelijk was; nu werd er niets meer waargenomen of gehoord. De laatste huizen, die nog staande waren gebleven, werden deze keer ook weggesleept. Driemaal in dien nacht keerde de zee terug, maar telkens minder ver, zoodat bij de laatste keer alleen een sterke beweging in het water zigtbaar was.

Bij de catastrophe is geen der bemanning verloren geraakt of zwaar gekwetst.

De inventaris van de praauw werd kompleet bevonden, maar het kruid en de levensmiddelen waren door het zeewater geheel bedorven.

Wij ontvingen levensmiddelen van den radja van Bedoro, die zich beijverde, om de meest mogelijke hulp te verleenen. Wij bleven 15 dagen in het fort, toen vaartuigen van Goenoeng-Sitoli ons kwamen afhalen, hetgeen hoogst noodzakelijk was, daar gebrek vooral aan drinkwater, dat wij voor 10 centen per flesch moesten koopen, zich zeer deed gevoelen. (*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 12 April. Gisteren avond omstreeks 7 uren heeft alhier, in de kampong Ketapang, een vreeselijke misdaad plaats gehad. De inlander Onggo Wongso was sedert den middag in twist geraakt met zijne vrouw. Eindelijk, zijne drift niet langer kunnende bedwingen, valt hij haar met een mes te lijf, brengt haar onder hevige tegenkanting 52 wonden toe, en snijdt haar den hals af tot het nekbeen. Daarop nam hij de vlugt, doch werd weldra door de policie achterhaald en is thans in volle bekentenis. De vrouw die nog eenige teekenen van leven gaf, werd onmiddelijk naar het stadsverband gedragen, doch is onder het overbrengen gestorven. (*Oostpost.*)

NEDERLAND.

(*Van den particulieren correspondent van den Javabode.*) (*Slot.*)

Van den Minister van Buitenlandsche zaken hangt de heer Elout een tafereel op, dat reputatie heeft gekregen, waarvan wij niet kunnen nalaten het volgende aan te halen.

Mijnheer de voorzitter, de keuze van een nieuwen Minister van Buitenlandsche zaken is gevallen op iemand, die tot nog toe in geene enkele betrekking in de gelegenheid was geweest het land te dienen of zich te doen kennen. Ik scheide gaarne de zaak van den persoon. De nieuwe minister van Buitenlandsche zaken heeft behoord tot de vrienden mijner jeugd; ik heb zijn gelukkigen aanleg kunnen waarderen en ik heb de overtuiging dat hij, tot openbare betrekkingen geroepen, nuttige diensten had kunnen bewijzen; ik weet dat hij in den kring waarin hij verkeert, achting geniet; hij draagt daarbij een eervollen oud-Hollandschen geslachtsnaam. Maar of dat alles vereenigd in omstandigheden als deze die keuze regtvaardigt, durf ik niet verzekeren. Ik betreur veeleer dat niet tijdig voor den geest zijn gekomen de bekende regelen:

Pour savoir quelque chose il faut l'avoir appris.
De régir les Etats la profonde science
Vient-elle sans étude et sans expérience?

Ik betreur het dat de minister van Hervormde Eeredienst, uit zijne klassische herinneringen, bij het kiezen van een medelid door het bestuur, niet gewezen heeft op Cicero's regelen: Si fortuito id faciet, tam cito evertitur quam navis, si e vectoribus sorte ductus ad gubernacula accesserit? 1)

Ik betreur het dat in die gewigtige keuze, met al de eer, die ik gaarne aan den man geef, waarop zij is gevallen, de regelen niet zijn in het oog gehouden van politieke wijsheid en politieke waarheid, waarvan ik alleen heil voor ons land en zegen van boven verwacht.

Die beoordeeling is verre van vleijend, toch, verklaarde de heer Elout, dat de heer van der Goes behoorde tot de vrienden zijner jeugd .... onwillekeurig vraagt men: indien dit dan met het groene hout geschiedt, wat zal er geschieden met het dorre?

De heer de Brauw, een lid der kamer, die noch instemt met de rigting van den heer Betz, noch met die van den heer Elout, die meer overhelt tot de reactie, sprak geheel in den zin van de beide eerste sprekers. Het ministerie had altijd ingestemd met den heer van Hall; bestond die overeenstemming met den afgetreden minister nog, waren de ministers nog de parasitische, de materiele politiek toegedaan, dan kon hij hun geen vertrouwen schenken; waren zij veranderd van beginselen, dan moesten zij dit verkondigen.

De heeren Poortman en Mackay spraken in den geest der eerste redenaars. De laatstgenoemde vooral zette op meesterlijke wijze het onhoudbare der positie van dit ministerie uiteen.

De geheele interpellatie en de discussien daarover gevoerd kwamen hierop neder: Gij, mijne heeren, die u hebt willen leenen om in een ministerie van Hall te zitten, gij hebt alle aanspraak op sympathie of vertrouwen verloren. Nu de heer van Hall door u-zelven verwijderd is, kunt gij in vrede met hem medegaan; gij zijt door hem iets anders geworden dan gij waart; bevrijdt ons dus van u-zelven, want wij zijn door mannen als u niet gediend.

Maar er werd eene exceptie opgeworpen: er waren ministers wie de Kamer nog niet genoeg kende, met name de heer Cornets de Groot, die juist een voorstel van wet met de Kamer te behandelen had. De heeren Schimmelpenninck en van Zuijlen van Nijevelt achtten het wenschelijk dat de minister van kolonien eerst zijne zienswijze omtrent koloniale aangelegenheden bloot legde; andere leden waren van oordeel, dat de wet tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot de gelegenheid niet was om met den minister van kolonien van gedachten te wisselen, terwijl bovendien, bij het niet bestaan van een kabinet, waarvan men de rigting en denkbeelden kende, de individuele meeningen van een minister van nut en geener waarde waren. De heer Cornets de Groot verklaarde kennis te willen maken met de Kamer en aan die verklaring is het voor een deel toe te schrijven, dat dat de motie van den heer Betz met 52 tegen 28 stemmen werd afgestemd.

En nu zou men meenen, dat de Regering krachtig voor hare overtuiging uitkwam, een programma verkondigde of op eenigerlei wijze aangaf wat zij dacht en wat zij wilde..... Neen, nadat des woensdags deze interpellatie had plaats gehad en de Regering zich in hare positie had verdedigd, nadat besloten was zaturdags daarop de werkzaamheden voor te zetten met de behandeling van het wetsontwerp betreffende het koloniaal batig slot, verklaarde de Regering-zelve in die zitting van zaturdag dat, in de gegeven omstandigheden, de leden van dit kabinet hunne portefeuilles ter beschikking hadden gesteld van Zijne Majesteit, en in afwachting van Diens beslissing verzochten dezelfde ministers, die de motie Betz bestreden hadden, dat de Kamer hare werkzaamheden zou verdagen.

Zulk eene houding zullen wij niet kwalificeeren. Maar nog zonderlinger is die van den heer Cornets de Groot, die, na in de openbare zitting der Kamer verlangd te hebben, dat de Kamer met hem zou kennis maken, in den ministerraad zich tegen die kennismaking verklaarde. Hij had er genoeg van, gelijk men in het dagelijksch leven zegt. Nogtans was in die beruchte zitting van zaturdag de portefeuille van den Minister van Kolonien aanwezig en vol stukken, maar vóór de opening der zitting werd zij weder teruggehaald. Of dit aan eene vergissing moet worden toegeschreven, of de heer de Groot eene tweede aarzeling doorworsteld heeft, zouden wij niet weten te zeggen. Dit evenwel is zeker, dat de heer de Groot op dit oogenblik niet langer minister wil wezen; dat hij als minister niets gedaan heeft dan gezorgd dat er geene stremming in den loop der zaken ontstond, en dat de eenige vrucht die zijne waarneming van de portefeuille van het departement van kolonien heeft opgeleverd, bestaat in de duizend gulden die hij-zelf er voor getrokken heeft. Wij zijn evenwel overtuigd en ieder met ons, dat het den heer Cornets de Groot eer duizend gulden uit eigen beurs waard zou geweest zijn om de kortstondige verschijning niet te maken, welke niets bijgebragt heeft tot heil van het vaderland of tot bevordering van eenige bijzondere belangen. De heer de Groot was bevriend in 's Gravenhage en men betreurt het wel, dat hij op die wijze van zijne waardigheid moet afstand doen, maar men ontveinst zich dan ook niet, dat hij-zelf de eenige oorzaak er van is, en niet had moeten optreden in zulk een kabinet.

Wij schrijven of het zoo onbetwistbaar zeker is, dat de heer Cornets de Groot zal aftreden. Wij meenen dit dan ook te mogen mededeelen, al is er officieel nog niets bekend. Als zijn opvolger noemt men den heer Loudon, secretaris-generaal bij het ministerie van kolonien, die ook vroeger in Indie eene ondergeschikte betrekking bekleedde, en naar men zegt, zijn voorganger niet overschaduwen zal. Dit zal de uitkomst leeren. Reeds sedert eenige dagen is deze benoeming onder 's hands bekend geworden, met die officieuse zekerheid zelfs, dat de diplomatie hare bezoeken bij hem heeft afgelegd. Maar de diplomatie doet zonderlinge dingen. Bij een niet benoemd minister van kolonien maakt zij hare opwachting, bij een benoemd minister van buitenlandsche zaken verzuimt zij hare verpligte bezoeken. De heer van der Goes van Dirksland, door een hunner schertsend de Goose of Duckland genoemd, wachtte den eersten dag van zijn optreden vruchteloos op de naleving der oude formaliteit, dat de vertegenwoordigers der mogendheden in zijn departement verschenen. Waaraan dit is toe te schrijven, aan zijne positie van kamerheer of aan de andere consideratien der diplomatie, laten wij in het midden. Genoeg dat ook de heer van der Goes na een maand lang zijne excellentie te hebben geheeten, zal terugkeeren tot het privaat leven. Men kan van hem als minister zeggen: » hij kwam, gaf een diné en stierf", want het diné is gegeven, maar in afwijking van de gebruikelijke vormen in het departement van buitenlandsche zaken, omdat de minister niet goed gehuisd was voor de ontvangst van zoovele gasten, en deze, van hunne zijde, niet officieel in een privaat hotel wilden zamen komen. Een poos lang noemde men den heer van Zuijlen van Nyevelt als zijn opvolger, maar deze heeft geweigerd; het publiek gerucht zegt, dat die weigering in verband staat met de benoeming van dien staatsman tot gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indie.

De namen der heeren London en van Zuijlen als ministers werden genoemd in vereeniging met eenige andere, wien het publiek gerucht, of laten wij liever zeggen een éphemere ministerieele combinatie de portefeuilles der verschillende departementen had opgedragen. De heer van Heemstra zou als minister van binnenlandsche zaken, de heer van Tets als minister van finantien, de heer Berghuis als minister van marine, de heer Jolles, minister van hervormde eeredienst, met de heeren Casembroot, Godefroi en Mutsaers en de reeds genoemde het kabinet formeren; maar toen den 7den ll. te twee uren ongeveer deze combinatie bekend raakte, vernam men te vier uren, dat alles weder was afgesprongen, even als eene vroegere combinatie, aan wier hoofd de heer Rochussen stond. Op dit oogenblik is nog niets zeker bekend; alleen wil men algemeen weten, dat de heer Lotsy tot kommissaris des konings in deze provincie, ter vervanging van den heer van der Heim, zal worden benoemd.

Die ministerieele krisis is het eenige dat op dit oogenblik het publiek interesseert, en vruchteloos zouden wij uit de afgeloopen veertien dagen één enkel feit in het binnenland kunnen aanvoeren, dat van algemeen belang kan worden geacht. Die krisis schijnt eene stagnatie in alle zaken te weeg gebragt te hebben. Slechts de inzamelingen voor de slagtoffers van den watersnood, de verlotingen als anderzins, worden voortgezet.

1) De man wiens verkiezing slechts door het toeval wordt beheerscht, gaat even spoedig te gronde, als het schip, waarvan de schipper slechts bij het lot wordt bepaald.

In het buitenland daarentegen zijn er groote zaken op til. De opstand in Polen, de houding van Rome en Venetie, en niet minder de houding in Frankrijk, waar in de discussien van den Senaat duidelijk de geest doorstraalt, om het italiaansche vraagstuk indirect door het beginsel der non-interventie te handhaven, te ondersteunen; dat alles voorspelt evenzeer als de krijgstoebereidselen in Sardinie een voorjaar, dat op de wereldgebeurtenissen van grooten invloed zal zijn. Voeg er bij den toestand van Turkije, door de inhechtenisneming van Mirés, wat zijne finantien betreft, zoozeer bemoeijelijkt; de toestand van Syrie, waar de rust nog geenszins zoo verzekerd is, als het schijnt; de gisting, die allerwege onder de Mohamedanen bestaat, dan moet men met nog meer bezorgdheid de toekomst te gemoet zien. Wat Mirés betreft, het schijnt te blijken, dat hij geen eerlijk spel heeft gespeeld, maar tevens dat in zijne zaken de aanzienlijkste personen in Frankrijk zijn betrokken. Men verhaalt, dat een militair (een adjudant van een vorst) alle verhooren van den regter-kommissaris bijwoonde en bij een dezer verhooren eene menigte papieren in zijn rijtuig medenam. Zoodanige omstandigheden doen vermoedens rijzen, die weinig tot eer van Frankrijk strekken, en veel afbreuk doen aan de sympathie, welke men er in den laatsten tijd voor heeft opgevat, nu de vrijzinnige beginselen daar weder in parlementaire vergaderingen zich mogten openbaren, al erkent men ook dat die hulde aan de goede beginselen door den keizer toegebragt, hoofdzakelijk een gevolg is van den drang der omstandigheden. Wel mag dit een bewijs geacht worden, dat op den duur het despotisme het niet kan uithouden tegen de regtmatige vrijheid.

Aan het verslag omtrent den Hollandschen IJzeren Spoorweg over het jaar 1860, ontleenen wij de volgende bijzonderheden.

De lengte van den spoorweg is 84,500 ellen, verdeeld in vier sektiën: I. Amsterdam-Haarlem 16,870, II. Haarlem-Leyden 28,795, III. Leyden-'s Gravenhage 15,435, IV. 's Gravenhage-Rotterdam 23,400 ellen. De spoorlengte bedraagt op het einde van 1860, 105,406 ellen.

Het materiëel der rijtuigen bestaat uit 227 rijtuigen en 3 expressen wagentjes; dus 5 rijtuigen meer dan in 1859.

De lokomotieven en tenders hebben in het jaar 1860 in het geheel doorloopen 586,421 mijlen, zijnde voor elke lokomotief gemiddeld 18,401 mijlen. In 1859 was dit in het geheel 561,397 mijlen, en per lokomotief (19,016.)

Het aantal treinen gedurende 1860 was, doorloopende treinen 3266, lokaaltreinen 1954, extra-treinen voor personen, goederen, vee, enz. 496. Totaal 5716. Zijnde 551 meer dan in 1859.

De opbrengsten van het vervoer bedroegen ƒ 1,206,578.38½, dat is ƒ 58,637.56½ meer dan in 1859.

De gemiddelde opbrengst per doorloopende mijl was ƒ 5.50½. 1,309,481 reizigers werden vervoerd (waaronder de retourbilletten dubbel gerekend zijn), alzoo 103,558 meer dan in het vorige jaar.

Nadat uit de winst de werken voor uitbreiding, ten bedrage van ƒ 72,080.97, betaald zijn, blijft beschikbaar een batig saldo van ƒ 546,704.17½. Hieruit kan, onder nadere goedkeuring van de algemeene vergadering, een dividend van vijftig gulden per aandeel worden toegewezen, en het overschot als in vorige jaren voor reservekas en belooningen strekken.

— De diskussie, heden in de Tweede Kamer der Staten-Generaal gevoerd, was hoogst belangrijk. De heer Betz heeft zijne interpellatie toegelicht en den vreemden toestand doen uitkomen, waarin het ministerie verkeert, zonder hoofd. Hij wenschte bekend te worden met de redenen van de aftreding des heeren van Hall en met de voornemens der overige leden van het kabinet. Door de Regering werd hierop geantwoord, dat het ministerie den heer van Hall niet als hoofd erkend heeft, maar dat die minister slechts voor den tijd van een jaar voorzitter van den ministerraad is geweest, en dat zijne aftreding niet noodzakelijk de aftreding der andere ministers ten gevolge behoeft te hebben. Overigens blijft aan den Koning te beslissen.

Het voorstel van den heer Betz, om de werkzaamheden der Kamer voorloopig te schorsen, werd door de Kamer met 32 tegen 28 stemmen verworpen. Men wil blijkbaar nog het koloniaal batig slot behandelen.

— Ten gevolge der aftreding van den heer van Hall zullen de wetsontwerpen nopens het tarief, het zegel, de brievenport, het gedistilleerd, enz., die allen tot het departement van financiën behooren, wel vooreerst bij de Tweede Kamer onafgedaan blijven liggen, tot dat een opvolger zich verklaart of hij die voordragten, zoo als ze zijn aangeboden, overneemt.

— Op het rekwest van R. en A. van Eibergen Santhagens te Amsterdam, als direkteuren der naamlooze vennootschap Aziatische zee- en brandassurantie-maatschappij, heeft Z. M. bewilliging verleend tot vergrooting van kapitaal en tot eenige wijzigingen der statuten van die vennootschap.

— De Nederl. Regering heeft mededeeling ontvangen van de regeling, die gemaakt is tot afkoop van den Stadetol. Het nederl. aandeel daartoe bedraagt, indien wij goed zijn ingelicht, ongeveer ƒ 300,000.

(*Staats-Cour.*)

ENGELAND.

Grooten indruk maakt in Engeland een regtsgeding ter zake van bigamie. Yelverton, majoor bij de Koninklijke Artillerie, was in huwelijk verbonden met zekere miss Longworth, welk huwelijk aanvankelijk op de schotsche wijze voltrokken, nader overeenkomstig de eischen der Roomsche kerk was bevestigd; hij vond echter goed zijne echtgenoote te verstooten en in tweede huwelijk te nemen de weduwe van den bekenden professor Forbes.

Yelverton wordt thans in regten betrokken tot het verstrekken van het noodig levensonderhoud aan zijne eerste vrouw, en ligt derhalve aan dit geding tot grondslag de vraag omtrent de wettigheid van zijn eerste huwelijk. Welke ook de uitslag van het pleit in regten wezen moge, zeker is het, dat Yelvertons naam voor altijd geschandvlekt is. Zijne betrekking tot miss Longworth, en de bejegening welke hij haar aandoet, leveren het ondubbelzinnig bewijs, dat hij zelfs geen begrip heeft van de althans zedelijke verpligtingen welke hij jegens zijn slagtoffer heeft te vervullen; en de openbare verontwaardiging is dan ook zoo hoog geklommen dat het moeijelijk is de heftigheid der uitbarstingen daarvan gedurende de teregtzittingen te beteugelen.

Een nader berigt vermeldt, dat de Regtbank de wettigheid van Yelvertons eerste huwelijk heeft uitgesproken, welke uitspraak tot de uitbundigste vreugdebetooning onder het publiek heeft aanleiding gegeven.

— Eenige groote fabriekanten in Engeland zijn reeds ijverig bezig met het in gereedheid brengen van voorwerpen voor de internationale tentoonstelling van 1862. Met de oprigting van het gebouw zal spoedig een aanvang worden gemaakt. De aannemers zijn de heeren Kelk en Lucas, als de laagste inschrijvers.

Londen, 25 Febr. In de zitting van het Lagerhuis op gisteren heeft de heer Duncombe aangekondigd, dat hij binnen kort eene resolutie zal voorstellen, houdende dat het na de openbaarmaking van den census van 1861 de pligt van het Huis is, zonder tijdverlies de uitbreiding van het kiesregt, in verschillende troonredenen aanbevolen, tot stand te brengen en zoodoende aan de billijke wenschen der natie gevolg te geven.

— In het vorige jaar beliep het cijfer der manschappen van het Britsche leger, met inbegrip van het Indische, 228,854; in dit jaar zal het leger slechts 212 775 man tellen. Deze vermindering met ruim 16,000 man komt uitsluitend op rekening van het Indische leger. De ingelijfde militie bedroeg in het afgeloopen jaar 16,000 man; deze zullen thans worden afgedankt, waardoor eene bezuiniging van £ 250,000 wordt verkregen.

— Gedurende 1860 bedroegen de uitvoeren uit het Vereenigde Koningrijk eene waarde van £ 135,842,817, zijnde £ 5,431,288 meer dan in 1859.

DUITSCHLAND.

Weenen, 24 Febr. Naar men verneemt, zal de keizer niet slechts den Hongaarschen landdag in persoon openen met eene troonrede in de Magyaarsche taal, maar ook eenigen tijd, door een schitterenden hofstoet omringd, te Ofen vertoeven. De bestellingen van kostumes en versieringen houden hier reeds zeer vele handwerkers en kunstenaars bezig daar de geheele aristokratie bij de krooning en de daarbij te vieren feestelijkheden wil tegenwoordig zijn. Tot nog toe is het volstrekt onbekend, op wien de keuze voor het Hongaarsche palatijnschap zal vallen.

Weenen, 25 Febr. Het bevestigt zich, dat de regering besloten is, agressief tegen Sardinië te handelen, zoodra de Garabaldianen, zij het ook slechts in Zuid-Tyrol, aan de Dalmatische kusten of van uit de Donauvorstendommen een aanval tegen Oostenrijk mogten ondernemen. Dat Garibaldi het voornemen daartoe heeft wordt hier als zeker beschouwd, en moeten dan ook door het kabinet alhier openingen in dien geest bij de hoven van Berlijn en St. Petersburg zijn gedaan.

ITALIË.

Na zijne aankomst te Rome heeft koning Frans II eene vertrouwelijke circulaire aan zijne diplomatieke agenten in het buitenland gerigt; zij is in twee gedeelten gesplitst; in het eene wordt aangetoond, waarom de koning aan zijn behoud twijfelde. Engeland was hem stelselmatig vijandig; keizer Napoleon heeft verklaard bij het beginsel van non-interventie te blijven volharden, en de overige mogendheden hebben zich niet in de kwestie durven mengen uit vrees voor een Europeschen oorlog.

Het tweede gedeelte behandelt de militaire kwestie; de stad had verschrikkelijk geleden, daar het geschut van den vijand van veel zwaarder kaliber dan dat der vesting was. De typhus had het Bourbonsche leger zwaar geteisterd. De middelen van den vijand namen steeds toe en die der vesting verminderden iederen dag. Eindelijk waren er door verraad twee bressen in de muren geraakt. Daar de koning zijne soldaten zag lijden, besloot hij te capituleren; Generaal Cialdini verdubbelde niet alleen het vuur gedurende den tijd, dat men bezig was de voorwaarden op te maken, maar toen alles was overeengekomen en alleen de onderteekening ontbrak, deed hij nog een kruidmagazijn springen, waardoor 200 man omkwamen.

Al deze feiten worden in de circulaire opgegeven, en zullen waarschijnlijk een antwoord van Piemont ten gevolge hebben.

Ingezonden Stukken.

„Le seul moyen qui reste aujourd'hui „à l'autorité d'être respectée, c'est „d'être respectable."

GAUTIER,
De l'Ordre.

De redactie van den Java-bode is in andere handen overgegaan. Het n. 30 van den 13 April bevat de mededeeling daarvan, en haar programma.

Wij gelooven op gronden die niet enkel subjectief zijn haar te kunnen verzekeren, dat zij bij het consequent vasthouden aan datgene, wat zij als de beginselen voor het bestuur en de ontwikkeling dezer gewesten voorop zet, de sympathie van het meerendeel der denkende *Nederlanders* zoowel der hier, als in Europa geborenen, zal wegdragen, en zij moge daaruit voor zich-zelve de overtuiging putten, dat zij voldoet aan eene dringende behoefte voor het geestelijk leven in Nederlandsch-Indie. Die overtuiging geve haar kracht en zelfvertrouwen; maar, — en dit is het juist waarvoor wij haar wenschen te waarschuwen, — zij make haar niet blind voor datgene wat volstrektelijk moet veranderd worden, opdat de harmonie tusschen regering en geregeerden niet uitloope op eene onherstelbare breuk; en het zich onvoorwaardelijk werpen van de laatsten in de armen der oppositie als eenig redmiddel tot verandering van het onhoudbare, het gevolg zij van de miskenning van veranderde toestanden.

De redactie heeft, naar ons inzien, de stelling der regering zeer juist bepaald, en die uit de bestaande feiten afgeleid, en het groote verschil der inzigten, tusschen de koloniale oppositie en de partij die haar lijnregt tegenoverstaat, ligt alleen daarin, dat de laatste één historisch feit ontkent; — dat is het feit, dat zich, sedert de overname der bezittingen van de voormalige compagnie, Nederlanders (eene burgerlijke, maar nog geen staatkundige, nederlandsch-indische maatschappij) tusschen de regering en de inlandsche bevolking hebben ingeschoven, en wigvormig al verder daar tusschen indringen; en dat de vermeerderende druk, die het zelfbewustzijn van het Nederlandsche volk, en de naar buiten uitzettende kracht daarvan, er op uitoefent, het onmogelijk maakt tot de stelsels en beginselen van vóór 1795 teruggekeerd.

Maar ook de eerste, de koloniale oppositie bedriegt zich in de schatting van de door haar geformuleerde Nederlandsch-Indische maatschappij. Zij stelt die, als staatkundig bestaande, voorop, en daar waar zij de zwakheid van het voorwerp harer eigene schepping gevoelt, wil zij die vereenzelvigen met de werkelijk en krachtig bestaande *inlandsche* maatschappij. Zij past willekeurig hare redeneringen en beschouwingen toe, dan eens op de eene, dan eens op de andere, dan weder op beiden te gelijk, en brengt daardoor groote verwarring in de begrippen van hen, die met den feitelijken toestand, door gebrek aan eigen waarnemingen, onbekend, de voorgehoudene formulen als de resultaten der waarnemingen van anderen aannemen. Zij heeft zich daardoor een bondgenoot verschaft in het „jonge Nederland", dat, even als elke krachtige jongelingschap, zich nog vermeit in illusien, en in het geloof aan alles wat haar lief is, maar even als de associatie van den driftigen enthusiastischen jongeling, die, naauwelijks meerderjarig geworden, de beschikking over zijn vaderlijk erfdeel heeft gekregen, met den geslepen man van zaken, slechts zoolang duurt tot dat die jongeling tot man is opgewassen, en het bewustzijn van zijne bestemming heeft gekregen, zoo zal ook weldra het „jonge Nederland" die associatie opzeggen, en zijn kapitaal van intellectuele kracht beleggen als solide hypotheek op den *feitelijken* toestand van Nederlandsch-Indie.

De redactie heeft het onwrikbare voornemen te kennen gegeven, hare pen uitsluitend dienstbaar te maken aan de bespreking der stoffelijke en zedelijke belangen van Nederlandsch-Indie, aan de handhaving en verdediging van het regeringsstelsel, waarvan de bevestiging de voorwaarde is van het duurzaam welzijn van moederland en koloniën, aan de aankweeking van dien geest van staatsburgerlijke zamenwerking van natie en regering, waarvan de miskenning en versmading den hechtsten staat ineen doet storten.

Wij wenschen haar met die taak geluk. Het is een edele taak. Dáár, waar het vertrouwen is geschokt, dat te herstellen; waar de geest van een stelsel is miskend, en plaats heeft gemaakt voor driften en persoonlijke opvattingen, voor de woelingen van intrigues en eigenbelang, dien geest op nieuw te doen herrijzen, — die roeping is ben deswaardig.

De redactie wenscht zich in hare beschouwingen te steunen en te vestigen op den historischen grondslag onzer koloniale politiek. Wij hebben daar niet alleen vrede mede, maar juichen dit voornemen van harte toe, want zij heeft daardoor den positiven grond onder hare voeten, die voor de maatschappelijke en zedelijke wetenschappen even zoo onmisbaar is, als voor de natuurkundige. Wat toch is de geschiedenis zelve anders, als de opsomming der waarnemingen op het zedelijk en maatschappelijk terrein, door anderen vóór ons gedaan? Maar evenmin als in de natuurkundige wetenschappen eene verzameling van waarnemingen alléén, zonder opklimming tot de wet die wij daaruit kunnen leeren kennen, luttel waarde heeft voor hem, die toepassingen wil maken, voorspellingen wil doen; — die uit het verledene het regt wil ontleenen tot het toekomende te besluiten volgens de op de waarnemingen gegronde wet; zoo zal de historische grond eener meening, ja zelfs van een toestand, al werd die ook door eeuwen heugende opvolging van feiten gestaafd, geen de minste waarde hebben, wanneer daaruit niet door de *wetenschap* der geschiedenis (die tot haar in dezelfde verhouding staat als de wiskundige wetenschappen tot eene verzameling van sterrekundige of metereologische waarnemingen) de wet wordt aan het licht gebragt die, met den tijd voortgaande, en daarvan eene functie zijnde, ons de termen van de reeks der menschelijke en maatschappelijke ontwikkeling, op elk gegeven oogenblik, als een noodzakelijk gevolg der omstandigheden (factoren) kan leeren kennen.

Te regt zegt de redactie, dat de miskenning en versmading van den geest van zamenwerking van regering en geregeerden, den hechtsten staat doet ineen storten; en het is juist de grootste grief, die men tegen alle de koloniale regeringsmannen, welke sedert 1848, zoowel in Nederland als hier, het roer in handen hebben gehad, kan aanvoeren dat zij die waarheid geheel hebben over het hoofd gezien, en niet alleen geen den minsten prijs hebben gesteld op die zamenwerking, maar zelfs onder den schijn van toetegeven aan den drang en de eischen des tijds, integendeel in de uitvoering van de door hen zelven gestelde regels, alles hebben gedaan, om eene zamenwerking onmogelijk te maken. Wel heeft men zich bevlijtigd, sommige, met *elke* regering bevriende collective maatschappelijke eenheden nog meer te belie en, maar dit is geschied op eene zoo in het oogloopende wijze, dat zich de openbare meening van de meerderheid weer met zin heeft afgewend. Daarentegen heeft men op even in het oogloopende wijze, elke hulp en medewerking van andere elementen als die uitgekozene, van zich afgestooten, en integendeel die geheel geïgnoreerd.

Hetgeen een Fransch schrijver, (Gautier, de l'ordre, des causes qui le troublent, et des moyens de le rétablir, chap. XV) zegt van de Franschen, is evenzeer op de Nederlanders toepasselijk; hij zegt namelijk: „Les Français ont encore un grand progrès à faire dans „leur éducation politique; c'est d'assigner à l'étude des faits, „la priorité qui leur appartient sur la discussions des doctrines. „Quand il est encore temps de modifier les faits, c'est la meilleure méthode qu'on puisse mettre en usage; quand ils sont consommés, c'est la seule.

„Dans la vie publique comme dans la vie privée, le degré d' „autorité que l'on exerce sur ceux dont on a intérêt à dominer „la volonté, est toujours en rapport exact avec la rectitude du „jugement que l'on porte d'eux. En recherchant pour son usage „personel, les moyens de réussir dans la vie on ne tarde pas à „se convaincre que la base de tout succès, dans quelque carrière „que ce puisse être, c'est la connaissance des hommes et des choses. „De même, on ne parvient á exercer sur les peuples l'influence „nécessaire pour les diriger au gré de la raison, que par la con„naissance approfondie et exacte de leurs moeurs et de leurs besoins."

Zal dus de historische grondslag van onze koloniale politiek de basis zijn, waarop het bestuur onzer bezittingen ook verder zal moeten worden opgebouwd, dan dient de geschiedenis die beteekenis te hebben, welke haar toekomt en reeds in de hierarchie der wetenschappen is aangewezen. Zij moet ons niet alleen uit het verledene de feiten leveren, waaruit wij volgens de algemeene wet der menschelijke ontwikkeling, het tegenwoordige als een positief gevolg kunnen afleiden, maar zij moet evenzeer de nog dagelijks onder onze oogen komende feiten verzamelen, en die volgens dezelfde wet ontwikkelen tot eene uitkomst, die ons met des te grooter waarschijnlijkheid, naar mate het getal waarnemingen grooter, en ieder waarneming juister is, een blik in de toekomst kan doen werpen. Maar ook dan is het de eerste pligt der regering van die uitkomsten partij te trekken, en niet als een eerwaardig maar versteend monument eener vroegere geschiedenis, levenloos te blijven staan, terwijl de stroom der geregeerden daar langs henen vloeit, en bij plotselinge zwelling of verandering van rigting, de fundamenten van dat monument ondermijnt. Zij moet integendeel na de feiten te hebben erkend, die uit den tijd zijn voortgekomen, ook de wet der ontwikkeling erkennen, en die op de toekomst toepassen.

De eenige practisch bruikbare staatkunde van den tegenwoordigen tijd, is dan ook de vooruitziende. Daarin alleen ligt de waarborg van wel slagen, en het middel om de noodzakelijkheid van concessiën door den drang der omstandigheden gevorderd, voortekomen. De zekerste en eervolste weg om die concessiën te vermijden is het naauwkeurig bestuderen der behoeften, waaruit eischen tot verandering kunnen en moeten voortspruiten, en het voldoen daaraan, voor dat zich het gevoel er van uit in den vorm van een eisch.

Het ligt voor het oogenblik niet in ons plan de toepassing te maken van de afgetrokken beginselen hierboven aangestipt, en als met den vinger aan te wijzen, waar de zwakke punten liggen, die een goed stelsel langzamerhand hebben ondermijnd. Wij wenschen die taak aan de redactie over te laten. Kan zij zich met die beginselen vereenigen, dan ligt voor haar een onafzienbaar veld open, voor beschouwingen en aanwijzingen, die de waarheid van onze stellingen à posteriori zullen bevestigen. Zij beproeve hare krachten aan die taak, in den geest van het door haar gestelde motto, boven haar intreê-artikel, maar ook zonder schroom, en, bij onvermijdelijke polemiek, alleen op het positive terrein dat de *wetenschap* der geschiedenis haar aanbiedt.

EKLEKTIOUS.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		NAAR
April	14	Nederlandsch	Boni	J. W. Möllen	Nederland	11 Dec.	Singapore
〃	—	Spaansch	Joaquine Vitoria	N. Go ijoaga	Bristol	14 Jan.	Manilla
〃	7	Engelsch	Pacific	Wm. Renny	Newport	13 Dec.	Shanghaij
〃	—	H. B. M.	Stoomer Turions		de Noord		Zuid West
〃	12	Hamburg	Melbourne	G. E. Jessen	Foochowfoo	26 Maart	Melbourne
〃	—	Nederlandsch	Maarten van Rossem	P. F. Rijken	Batavia	13 April	Rotterdam
〃	22	Engelsch	Runnijmede	Th. Rickaby	Londen	22 Nov.	Hongkong

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
April	20	Ned. Indisch	stooms.	Menado	A. Couteron	Singapore	17 April	W. Cores de Vries.
〃	—	〃	brik	Tartar	Tan Ingpan	Pecalongan	8 〃	Gezagvoerder.
〃	—	〃	bark	Alrachmanie	Moh. Seman	Banjermassing	31 Maart	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	—	〃	〃	Kalimantan	Lie Oentat	Samarang	11 April	〃
〃	21	Z. M.	stooms.	Celebes luit.	t/z. 1e kl. Hackstrok.	Soerabaija	18 〃	
〃	—	Ned. Indisch	bark	Alnoer	Sech Marzoekie	Samarang	18 〃	B. J. Jacobs.
〃	—	〃	stoomb.	Palembang Packet	J. F. Scheel	Palembang	17 〃	Buijs, Jacobson & Co.
〃	24	Nederlandsch	schip	Ternate	T. Cars. Tzn.	Rotterdam	6 Jan.	van Ommeren, Rueb & Co.
〃		Ned. Indisch	bark	Generaal Michiels	D. de Wilde	Tjilatjap		Haager & Schuurman.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	21	Z. M.	stooms.	Soembing luit. t/z. 1ste kl.	J. C. Oudraat	Makasser via Soerabaija
〃	—	Oldenburg	schip	Gottorp	R. Borgfeldt	Akijab via Soerabaija
〃	—	Ned. Indisch	schoener	Srie Bintang	Tjie Ien Sie	Samarang
〃	22	〃	stooms.	Batavia	G. A. Neije	Singapore
〃	23	Gouvernement	〃	Drank	W. Huisman	koerst. N. W.
〃	—	Ned. Indisch	〃	Menado	A. A. Couteron	Bencoelen en Padang
〃	—	Engelsch	bark	Britannie	D. Proud	Singapore
〃	24	Nederlandsch	〃	Prins Hendrik	J. Verloop	Soerabaija
〃	—	〃	brik	Henrica	A. H. Strackholder	China via Soerabaija
〃	—	Ned. Indisch	stoomb.	Palembang Packet	J. F. Scheel	Lamponge

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Trijntje Fenna*	C. Ingerman	Padang en Amsterdam	van Ommeren, Rueb & Co.
〃	schip	Burgemeester Hoffman*	T. de Wit	Rotterdam	〃
〃	bark	Jacoba	M. F. Schaap		〃
〃	brik	Amerika*	Meermans		J. Cezard & Co.
〃	bark	Johannes Hendricus Ferdinand	Lodewijks		〃
〃	〃	Robertus Hendricus	R. H. Mulder		〃
〃	〃	Batavier*	Pfeiffer	Samarang en Soerabaija	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	〃	Albiasserdam	J. 't Hoen	Tagal en Cheribon	Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Buitenzorg	H. H. Ruhaak		〃
〃	〃	Bilderdijk*	M. Löschen	Padang en Amsterdam	Morgan, Melbourn & Co.
〃	〃	Stad Assen*	J. Haverbult	Samarang en Soerabaija	Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Nederland en Oranje*	van Ruijven		Dümmler & Co.
〃	〃	Huijdekoper*	C. J. Ninck Blok		〃
〃	〃	Staatsraad van der Houven	F. Heijmeriks		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
〃	〃	Soerabaija Packet*	Olivier	Soerabaija	Wilson & Co
〃	〃	Cortgene	Dunlop	Soerabaija	Reijnst & Vinju.
〃	〃	Wilhelmina Lucia*	D. B. Nolles	Indramaijo en Cheribon	B. Koperamit & Co.
Ned. Indisch	〃	Maria Henriette*	J. Winter	Samarang	〃
〃	〃	Alnoer*	Sech Marzoekie	Samarang	J. B. Jacobs.
〃	〃	Alrachmanie*	Achmat		Buijs, Jacobsen & Co.
〃	〃	Kalimanten	Lie Oentat		〃
〃	brik	Roodatool Djalua*	Abdul Ganie		〃
〃	bark	Noe Manoel Barie*	Ismael		〃
Engelsch	brik	J. C. Ross*	Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
〃	bark	City of Glasgow*	Camaghan	Soerabaija	〃
〃	〃	Gorrilla*	J. Chuseman		Martin, Dyce & Co.
〃	〃	Shantang*	W. B. Baldey		Maclaine, Watson & Co.
Deensch	〃	Java*	Baijsens		〃
Fransch	〃	Vallée de Luz*	Lafitte		J. Cezard & Co.
Hamburg	schip	Oscar Vidal*	Bens		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
〃	schoener	Sophie Frederich*	Oesau	China	〃
Brem.	bark	Etha*	C. H. Baschmann	Soerabaija	The Borneo C. Limited.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.	VAN
April	11	Ned. Indisch	brik	Cheribon Packet	D. Cowan	1 April	Batavia
〃	12	〃	bark	Pilades	D. J. de Gee	4 〃	Soerabaija
〃	13	〃	brik	Norfolk	Abdul Moetahar	30 Maart	Pontianak
〃	16	〃	bark	Orestes	Io. Agouw	4 April	Batavia
〃	—	〃	brik	Christiaan	Lim Boen Kiat	3 〃	〃
〃	17	〃	〃	Noor	Sech Aliamanie	1 〃	Pontianak

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	12	Nederlandsch	schoener	Zeenijmph	F. Schipper	Nederland
〃	—	Ned. Indisch	bark	Kalimantan	Lie Oentat	Batavia
〃	14	〃	〃	Alnoer	Sech Marzoekie	〃
〃	—	〃	schoen.	Hing Sing	Lim Boen Kie	Pontianak
〃	16	Nederlandsch	brik	Prinses Charlotta	H. L. Hille	Nederland
〃	17	Ned. Indisch	schoen.	Srie Cheribon	Io. Eng Tjoe	Batavia
〃	—	〃	〃	Bliujo Srie Boelan	Tan Hian Tjong	Muntok
〃	18	〃	bark	Emilie	A. de Wolff	China
〃	—	〃	brik	Cheribon Packet	D. Cowan	Grissee

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Hamburgsch	bark	President Furrer	C. F. Fabricius	China	Wermuth & Co.
Ned. Indisch	〃	Atitoor Rachman	Bidin		Gezagvoerder.
〃	〃	Salak	J. C. Suijck	China	〃
〃	schoen.	Bientang Toedjoe	Tan Hing	Singapore	〃
〃	bark	Fathool Moebarak	Mohamat Trang	Banjermassing	〃
〃	〃	Pielades	D. J. de Gee	China	〃
〃	brik	Norfolk	Abdul Moetahar		〃
〃	bark	Orestes	Io Agouw		〃
〃	brik	Christiaan	Lim Boenkiat		〃
〃	〃	Noor	Sech Alamanie		〃

Aangekomen schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN
April	11	Z. M	stooms.	Haarlemmermeer	Luit. t/z. P. Koning	Batavia
〃	—	Ned. Indisch	〃	Makasser	W. A. J. Kuller	〃
〃	14	Hamburg	bark	Mary Ros-	P. Scheek	〃
〃	—	Ned. Indisch	〃	Ellen Banks	Oeij Zieng Tek	Samarang
〃	—	〃	〃	Hingoan	Mohamat Taheer	Passeer
〃	—	Nederlandsch	〃	Cornelia Hendrika	J. v. d. Meulen	Scheilds
〃	—	Ned. Indisch	〃	Abdul Hasin	Said Alie Alhabassie	Banjermassing
〃	—	〃	stooms.	Ambon	W. Vogel	Molukkos
〃	15	〃	〃	El Ijeser	S. Aboebakar	Grissee
〃	16	〃	〃	Banda	J. C. Bierings	Banjermassing
〃	—	Hamburg	〃	Aliance	W. van Appen	Batavia

Vertrokken schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	10	Ned. Indisch	stooms.	Prins van Oranje	R. Thal Larsen	Batavia
〃	—	〃	bark	Rachmanie	Mazoeis Osman	Bezoekie
〃	11	Nederlandsch	〃	Cito	R. Grivel	China
〃	13	Balische	〃	Ampenan	Achmat	Samarang
〃	—	Ned. Indisch	〃	L'Union	G. Schuit	Batavia
〃	—	〃	〃	Hokseng	Lim Tjiangsing	Riouw
〃	14	Nederlandsch	〃	Maria	A. Scotto	Amsterdam
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Makasser	W. A. J. Kuller	Molukkos
〃	[illegible]	Z. M.	〃	Groningen	Kap. luit. t/z. van der Moore	Koerstellende om de Oost
〃	[illegible]	Nederlandsch	bark	Jannetje	A. Lupcke	Batavia
〃	[illegible]	Ned. Indisch	stooms.	Menado	A. Couteron	〃
〃		〃	bark	Ammana Tulbarie	Sech Oemar Badjoeber	Panaroekan
〃	16	Z. M	stooms.	Celebes	Kapt. ter-zee C. T. Hackstoh	Koerstellende om de West

In lading liggende schepen te *Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	A. R. Falck	van Duivenboden	Nederland	B. Koperamit & Co.
〃	〃	Passoeroeang	Kramer	Amsterdam	E. ten Brinck & Co.
〃	〃	Adriana Petronella	Annokkee		〃
〃	〃	Hendrika	Bonn	Nederland	J. F. van Leeuwen & Co.
〃	〃	Cheribon	Coers		〃
〃	〃	Johannes Lodewijk	van der Waal		Fraser, Eaton & Co.
〃	〃	Dageraad	Mammes		〃
〃	〃	Lammina Elisabeth	Jersen		〃
〃	〃	Alcyone	Hacke		〃
〃	〃	Christina Helena	Tjebbes		〃
Hamburg	〃	President van Rijkevorsel	Vermeij		Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
〃	〃	George & Henry	Peters	Amoij	〃
Engelsch	schoener	Mary Rose	Scherk		〃
Engelsch	〃	Scotch Lassie	Kennedy		〃
Nederlandsch	schoen.	Nina	Luigard	China	Hill, Broekman & Co.
〃	bark	Helmers	Messen		〃
〃	〃	Cornelia Hendrika	J. v. d. Menlen		McLennan & Co.
〃	〃	Jason	J. H. Lammerts. van Bueren.	Rotterdam	B. J. van Eck & Co.
〃	〃	Kalimas	J. Jonker	Amsterdam	Anemaet & Co.
					P. Kervel & Co.

Aangekomen schepen te *Indramaijoe*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	13	N. I.	bark	Batavia	Ong Sowie	Batavia

Vertrokken schepen van *Indramaijoe*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	11	N. I.	bark	Shanderia	Varkevisser	Banka

Aangekomen schepen te *Pekalongan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	7	N. I.	bark	Lachmadie	Said Alhasnie	Soerabaija
〃	8	〃	brik	Tartar	Tan Ingpang.	Tagal

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	8	N. I.	bark	Anoear Salim	Said Madehie.	Riouw
〃	9	〃	〃	Oeij Sinjo	Oeij Hoitam	Batavia

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	7	N. I.	schoen.	Fathool Moelook	Abd. Ibrahim.	Samarang
〃	—	〃	bark	Kimwan	Ong Kokkio.	Tagal
〃	10	〃	〃	Soeijgoan	Tio Tjingkiat.	〃
〃	11	〃	〃	Anoear Salim	Said Madehie.	〃
〃	—	〃	〃	Buraham	Lim Boenhong	Banjermassing
〃	13	〃	〃	Djelanie	Said Alie	Batavia
〃	—	〃	〃	Hinggoan	Aloewie	Grissee

Aangekomen schepen te *Macasser*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	8	N. I.	schoen.	Radja Pagatang	Manrapie	Koetie
〃	9	Hamb.	brik	Sophia	Martin	Glasgow
〃	12	N. I.	schoen.	Noerthsaleh	Autje Oedin	Koetie
〃	—	〃	〃	Kernia	Kama Lodin	〃
〃	—	Brem.	brik	Martin Luther	Kohler	Bremen
〃	14	N. I.	stooms.	Menado	Couteron	Kema
〃	19	〃	〃	Ambon	Vogel	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Macasser*.

DATUM.		VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	10	Z. M.	stooms.	Reinier Claessen	Stort	Maudhar
〃	—	N. I.	schoen.	Anna Magaretha	Nanije	Balie
〃	11	〃	brik	Gleaner	Batjo	Moluccos
〃	15	Hamb.	〃	Sophia	Martin	Takabakang
〃	—	Eng.	schoen.	Shanghae	Burouws	Singapore
〃	18	N. I.	stooms.	Ambon	Vogel	Moloccos
〃	14	〃	〃	Menado	Couteron	Soerabaija
〃	20	Z. M.	〃	Gedeh	Siedenberg	Si. djaij
〃	21	N. I.	bark	Banoeljoa Srie	Sech Ismail	Banda
〃	—	Hamb.	〃	Fidelioox	Har schild	Macao
〃	28	Eng.	〃	Rosean	Miles	Engeland
〃	31	Bremer	brik	Martin Luhter	Kohler	China
〃	—	N. I.	schoen.	Radja Pagatang	Mansopies	Kailie
April	2	〃	brik	Salim	Said Hamid	〃
〃	2	〃	bark	Snuffelaar	Oen Raga	Balie

Aangekomen schepen te *Amboina*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	6	N. I.	stooms.	Menado	Couteron	Batavia
〃	10	〃	schoen.	Fathool Hair	Molabelle	Samarang
〃	19	〃	〃	Clipper	Eschaugier	Banda
〃	—	Z. M.	stooms.	Citadel v. Antw. kapt.	lt. t/z. Mossel.	Soerabaija
〃	—	N. I.	bark	Pictura	Leonhart	Ternate
〃	—	〃	schoen.	Gleaner	Batjo	Macasser

Vertrokken schepen van *Amboina*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	3	N. I.	stooms.	Menado	Couteron	Batavia
〃	22	〃	bark	Fathool Hair	Hagaloan	Celebes
〃	—	〃	schoen.	Fathool Hair	Rachiem	Hulla
〃	23	〃	〃	Clipper	Eschaugier	Boeroe
〃	27	Z. M.	stooms.	Vice-Adm. Koopman.	Zwaanshals	Java ov. Timor
〃	—	N. I.	bark	L'Amitie	Valberg	Banda
〃	—	〃	schoen.	Gleaner	Batjo	Ternate

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Londen. 1 Maart. Richard Thornton, Sinclair, Batavia.
4 M. Liduina, ten Brink, Jeddo.
Ramsgate. 5 Maart. Metalen Kruis, Zuurdeeg, Amsterdam (n. Bat.)
Deal. 6 Maart. Quatre Bras, Nieuwenhuijs, Amsterdam (n. Java).
7 S. van Heel, Dietz, Rotterdam (n. Bat.)
Falmouth. 25 Febr. Energie, Meijer, Londen (n. dito).
Maria Charlotte, Schmidt, Batavia.
vertrok 3 Maart n. Kopenhagen.
Whitehead. 23 Febr. Onderneming, Trip, Liverpool (n. Nickerie).
Greenock. 6 Maart. Ulidia, Logan, Java.
Bremerhaven. 2 Maart. Electrie, Johansen Batavia.
St. Nazaire. 23 Febr. Eleste, Irasque, Java.
St. Helena. 10 Jan. Jacob en Anna, Petersen, Batavia.
vertrok 13 n. Amsterdam.
16 Maria Anna, van Monnom, dito.
vertrok 18 n. Rotterdam.
20 Joh. Wagner, Wurst, dito.
vertrok n. Falmouth.
28 Jedo, van der Hoeven, dito.
vertrok 29 n. Rotterdam.
Tafelbaai. 1 Jan. Pauline Constance Eleonore, Pijbes, Tagal (n. Amst.)
New-York. 12 Febr. Kosmopoliet, Brandt, Amsterdam.
Boston. 15 Febr. Presto, Cremer, Rotterdam.
17 Minerva, van Ommeren, dito.

Vertrokken.

Londen. 26 Febr. Wm. Simpson, Splatt, Batavia.
4 Maart. Hermina Maria Elisabeth, Bonjer, Buenos-Ayres.
Liverpool. 5 Maart. Emma Math., Behrens, Batavia.
Algoabaai. 31 Dec. Groot Zeewijk, Homan, Amsterdam.
Tafelbaai. 30 Dec. Tweelingzusters, Carst, Batavia.
31 Christine Jeannette, Rademaker, dito.
New-York. 16 Febr. Joh. Brons, Bouman, Amsterdam.

In Lading.

Bordeaux. 6 Maart. Vellore, Didier, Batavia.
Rose Marie Louise, Garnau,

Gepasseerd.

St. Helena. 21 Jan. Anna Helena, Don, Java n. Nederland.
22 Wilhelmina, Blekking, dito. n. dito.

Handelsberigten.

TE AMSTERDAM EN ROTTERDAM.

VAN 24 FEBR. TOT 8 MAART. 1861.

RIJST. Van ongepeld Java werden te Amst. 3407 bn. blank ex Azia tot *f* 9 1/8 en te Rott. 600 bn. dito ex Maria Elisa tot *f* 9 1/8 afgedaan.

In Arracan werden te Rott. 4300 bn. Necransie, per Aeolus aangebragt, tot *f* 7 1/4. 7500 do. do. tot *f* 7 1/4 à 1/2 en 3200 do. Rangoon tot *f* 7 verkocht.

De handel in ongepelde soorten bepaalde zich tot de voldoening van kleine behoeften.

Van ongepeld Java waren te Amst. in 1ste hand op 1 Maart aanwezig: 23000 bn. en te Rott. 16000 bn. te zamen 39000 bn. tegen 51000 bn. op gelijken tijd in A°. P°. De voorraad Arracan bepaald zich tot 12700 bn. te Rott. tegen 24000 in de beide havens in A°. P°.

THEE. Na de uitgifte van het voorgaand nummer werden door particulieren te Rott. in veiling aangeslagen tegen 1 Maart.

238/4 Kisten Chin. Superfine Congo No. 41 } Merk:
240/5 〃 〃 Superior Congo 〃 42 } Marie
251/4 〃 〃 Extrafine Souchon 〃 43 } Wilhelmine.

en van hetzelfde merk, op 7 Nov. opgehouden:

88/5 Kisten Chin. Superfine Pecco No. 314,

benevens van het merk V.

76/2 Kn. finest first crop English Pecco Souchon.

Van de 238/4 Kn. zijn 8 koopen tot 100 cs. verk. en 22 opgeh.
〃 〃 240/4 〃 〃 24 〃 〃 113 〃 〃 〃 6 〃
〃 〃 251/4 〃 〃 5 〃 〃 100 〃 〃 〃 26 〃
terwijl de 88/4 alle tot 210 cs. opgehouden en de 76/12 alle tot 100 cs. verkocht werden.

De lading Thomas Sparkes verwacht men in April te Rott. in veiling met die der Balangnith, sedert het vorig berigt aldaar gearriveerd en bestaande uit: 3370/4 en 2633/8 kn. Congo, 436/4 en 200/8 do. Souchon en 500/4 do. Pecco.

Java Thee met eenigen uitvoer.

In afwachting van bovenbedoelde veiling gaat er weinig in dit artikel om.

TABAK. De eenige verkoop, die in dit artikel bekend werd sedert het voorgaand berigt, bestond uit: 518 Pakken Java Nicot, hoofdmerken J, P, SD en ND, uitschot, den 22 Febr. ll. bij inschrijving niet gegund, en aangevoerd per Nicot, tot ruim 31 cs.

De vroeger opgegeven afdoening van 1052 pn. Java, Temaijang ex Prinses Amalia hoofdmerk R en S had tot ruim 90 cs. plaats De op 22 Febr. ll. bij inschrijving niet gegunde 2822 pn. Java, hoofdmerk Nicot ex hetzelfde schip, over het algemeen minder in kwaliteit dan dit doorgaans het geval is, zijn tot 70 cs. aan de markt.

Van Java werden aangevoerd: 918 pn. VTDR per Batavia, en 858 pn. merk onbekend, per Maria en Elise.

Goede donker bruine dek kwaliteiten, zoowel ongespikkeld als gespikkeld zijn gezocht, terwijl de ordinaire ligte soorten voor de kerverij geschikt, hoog betaald worden en meer in gebruik toenemen.

De voorraad te Amst. bedraagt thans 7597 pn. Java.
en te Rott. 4460 〃 〃

De voorraad van Manilla Tabak wordt ook in de tweede hand tot verhoogde prijzen opgeruimd. In geval van nieuwe toevoeren, waarnaar verlangend wordt uitgezien, mag men eenen levendigen handel in dit blad verwachten.

HUIDEN. Door de N. H. M. werden bij inschrijving tot onbekend gebleven prijzen afgedaan:

2304 O. I. Runder, ex Hercules,
en 357 „ Buffel, ex Dina.

Bij particulieren werden te Amsterdam, 706 en 385 O. I. Runder bij inschrijving, en 1000 O. I. Runder, ex Henriette Geertruida, uit de hand, tot onbekende prijzen verkocht. Nog werden te Amsterdam door Part. ca. 850 O. I. Buffel en 870 do. transparante do., ex Azia uit de hand en 1240 do. Runder en 841 do. Buffel Bs. ex John Romilly bij inschrijving, tot geheime prijzen afgedaan.

In veiling werden te Amsterdam 1263 O. I. Buffel Bs. tot 11 à 33 cs. door Partic. verkocht.

De 570 Kaapsche Huiden, op 15 Maart bij de N. H. M. in veiling, zijn getaxeerd op 24 à 28 cs.

Van de 3007 Australische, op dienzelfden dag in veiling voorkomende, is nog geene taxatie bekend.

Bij inschrijving komen op 8 Maart bij de N. H. M aan de markt: 242 Kaapsche Huiden Bs. ex Hermanus Isaak, en op 16 Maart bij Particulieren: 1198 O. I. Runder en 477 do. Buffel ex John Kemilly, benevens 598 do. Runder ex Azia.

De vraag naar transparante O. I. Buffel en ligtwigtige Runder blijft voortdurend aanhouden, terwijl er weinig animo bestaat voor de geringe of mindere soorten.

METALEN. Banca Tin blijft steeds even lusteloos. Tot vervulling van kleine directe behoeften hadden eenige afdoeningen plaats tot f 76, f 75½ en f 75. Eene daling van £ 4 te Londen voor Engelsch Tin, werkte ook op onze markt terug en kan men thans Banca tot f 74½ koopen.

Zie hier de maandelijksche statistiek van Banca Tin:

Voorraad op Cedullen bij de N. H. M.

	1857.	1858.	1859.	1860.	1861.	
31 Januarij	24277	54870	44231	51868	61091	Blokken.
28 Februarij	18022	47660	35286	44643	50254	„

Onverkochte voorraad bij de N. H. M.

	1857.	1858.	1859.	1860.	1861	
31 Januarij	113161	105629	74759	82906	102115	Blokken
28 Januarij	118606	115963	95815	87707	120746	„

Afleveringen bij de N. H. M.:

	1857.	1858.	1859.	1860.	1861.	
Januarij	7670	6250	10734	6693	4123	Blokken.
Februarij	6195	7210	8945	6725	10137	„

De op 6 Maart bij inschrijving en bloc door de N. H. M aangebodene 500.000 Kilo oude Indische Koperen Munt werden à f 50.03 cs. per 50 Kilo verkocht.

Loop zonder verandering

SPECERIJEN. Noten, Foelie en Nagelen steeds zonder attentie en niet dan tot verlaagde prijzen zouden koopers te vinden zijn

De onverkochte voorraad bij de N. H. M. bedroeg op 1 Maart van dit en de vier voorgaande jaren:

	Noten.	Foelie.	Nagelen.	Kaneel.
1861.	1584 Vaten	476 Vaten.	782 Vaten.	2104 Fard.
1860.	1800 „	483 „	330 „	2306 „
1859.	1255 „	321 „	— „	2707 „
1858.	777 „	291 „	1070 „	1680 „
1857.	1080 „	616 „	— „	1300 „

Op 26 Febr. werden te Amst. in veiling aangeboden: 690 Tobs Soija, waarvan 125 tot f 4¼, 320 tot f 4⅜ en 245 tot f 4 verkocht werden. — Op dienzelfden dag werden nog geveild: 160 kn. geconfijte Chineesche Gember, waarvan 10 tot 69 cs. en 50 tot 68 cs. verkocht en 100 tot 70 cs. opgehouden werden; terwijl een partijtje van 48 kn. mede aangeboden, geheel opgehouden werd.

Te Rotterdam werden: 1949 bn. zwarte Peper ex Julie tot 28½ cs., en te Amsterdam 307 do. zwarte tot 24 cs. en 10 do. witte ex Tjielingaie. verkocht.

De voorraad bedraagt thans te Amsterdam 1495 Balen en 7433 te Rotterdam, te zamen 8928 bn. Peper tegen 6337 bn. in beide havens op gelijken datum in 1860.

DROOGERIJEN. Camphor bleef de volle waarde van 106 cs. behouden met vooruitzigt van verdere verhooging. — Cassia Lignea. Hoewel de aanwezige voorraad in eerste hand nog niet aan de markt is kan eene vooruitgaande stemming voor het artikel worden aangenomen. — Cassia Vera blijft gunstig gestemd — Cubeben. Eene waarde van 90 cs. valt moeijelijk aan te nemen. — Gum Damar. Tot 25 cs. blijft prima kwal. te verkoopen, ca. 200 kn. werden tot volle waarde afgedaan. — Gum Elastiek. De voortdurende flaauwe stemming op buitenlandsche markten maakt het aangeven eener juiste markt-waarde zeer moeijelijk. — Gutta Percha trekt alleen in prima kwaliteit de aandacht der verbruikers tot goede prijzen. — Lange Peper, Sago en Japansche was zonder verandering. — Bindrotting blijft goed te plaatsen.

VERFWAREN. Indigo. Sedert het laatste berigt werden 60 kn. Java afgedaan ca. 10 cs. lager dan de in Januarij besteedde prijzen. De markt is goed voorzien en de eigenaars bewaren eene zeer vaste houding; zoodra de vraag dus weder wat levendiger wordt, zal de handel ook van meer belang worden. — Cochenille. Geheel zonder handel. — Sapanhout. Eene partij vond van boord koopers in de prijzen der notering en blijft zoo te verkoopen. — Kadranhout. In loco zonder voorraad; bij kleine partijtjes aangevoerd kan deze soort tot de prijzen, in de notering vermeld, coulant nemers vinden. — Kurkuma. Steeds zeer flaauw en zonder vraag. — O. I. Salpeter. Zonder verandering.

WOL. Uit de eerste hand werden te Amsterdam tot geheimen prijs 15 bn. Kaapwol verkocht. Door de N. H. M. werden te Amsterdam op 5 Maart bij inschrijving aangeboden: 58 bn. Gewasschen Kaapwol, beschadigd aangebragt per Hermanus Isaak, waarvan: 36 scoured, 20 fleece en 2 coarse washed, die tot 125 à 184 cs., naar kwaliteit en beschadigdheid verkocht werden.

Wederom arriveerde eene lading Kaapwol voor de N. H. M. per Craigievar, bestaande uit 644 bn. zoodat de tegenwoordige voorraad dier soort bij de N. H. M. ruim 2500 bn. bedraagt, welke met een paar nog zeilende partijen tegen het einde van April e. k. in veiling verwacht worden.

Van Australischewol bestaat er tegenwoordig geene voorraad bij de N. H. M. Bij particulieren zijn eenige kleine partijtjes voorhanden te zamen nog geen 1000 bn. Kaap en Austr. Wol uitmakende, die gedeeltelijk aan de markt zijn.

De prijzen kunnen thans voor Kaapwol 5 à 10 pCt. beneden die van November aangenomen worden.

COCOSGAREN. Voor blank zoude f 33 à 35, voor bruin f 28 à 30, en voor Vezels f 25 à 30 per 100 Kilo te bedingen zijn.

ARAK. In dit artikel is wederom niets omgegaan.

Marktprijzen.

Te BATAVIA, den 24 April 1861.

Benaming der Goederen.	Prijzen van	Prijzen tot	Aanmerkingen.
Arak Batavia ℘ legg.	70.—	....	verkoopen.
Casia, Vera	....	....	niet aan de markt.
Cochenille	....	....	Idem.
Cubeben	60....	....	nominaal.
Foelie N°. 1 Benkoelsche	60.—	....	stil.
Gom Elastiek ℘ pic.	72.—	....	afg. prijzen dalende
„ Benzoin	35.—	65.—	verkoopen.
„ Dammar ℘ pic.	23.50	24.—	besteed.
Gutta Percha	76.—	....	nominaal Idem.
Huiden, Koe	3.—	4.—	weinig gezocht.
„ Buffel ℘ st	3.—	3.75	Idem.
Indigo	4.20	....	Sam. afg. en gezocht.
Japan Boomwas	45.71	....	verkoopen. ¹)
Kampher, Japan per Balie.	80.—	....	niet voorhanden.
Klapper Olie	22.—	23.—	verkoopen.
Koffij, Java	34.—	34.50	stil.
„ Padang	35.63	....	veiling prijs.
Koper, Japansch	80.—	....	nom. zonder voorr.
Kruidnagelen ℘ pd.	....	....	verkoopen.
Notenmuscaat No. 1 Benk.	70.—	....	No. 1 stil.
Peper, zwarte	18.—	19....	moeijelijk te plaatsen.
„ witte	36.—	....	„ „
Rotting, Banjermassing	7.50	9.50	verkoopen.
„ Padang	5.—	6.50	Idem.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	....	....	niet ter markt.
„ Witte Batavia 1e kwalit.	175.—	190.—	toen. voorr. pr.s dal.
„ „ „ 2e „	150.—	160.—	„ „
„ Carga	130.—	140.—	„ „
Sandelhout	....	....	niet aan de markt.
Sapanhout, Manila in Entrep.	6.—	....	moeijelijk te plaatsen.
„ Java ℘ pic.	2.75	3.—	Gouv. veiling prijs.
Suiker No. 16	16.—	....	op lev. afgedaan.
Tabakbladeren	....	....	niet aan de markt.
Tamarinde	6.—	....	geen omzettingen.
Tin	86.—	....	afg. tot noteringen.
Was, Timor	200.—	....	niet voorhanden. ²)

²) Bengaalsche f 200,— verkocht.

¹) 500 kn. werden in veiling verkocht en bragten de notering gemiddeld op.

Wisselkoers.

Op Nederland 6/m. dato f 100½ pCt. @ pari.
„ Engeland „ Zigt 11,70 per £.
„ China, f 2,70 per dollar nominaal.
„ Singapore f 2,70 per $
„ Calcutta, f 125 ℘ 100 Co. Rs. nominaal.
Gouvernement trekt @ pari sedert 5 dezer.

Specie.

Gouden Ducaten, oude f 7,15,—
„ „ nieuwe f 7,10,—
Doublons, roode f 38½, Geele f 40,—
Souvereigns f 12,75 @ f 12,90.
Spaansche Pillar Matten, geene.
Mexicaansche Matten f 2,75.
Australie Goud in staven f 40,— @ f 45,— ℘ real, naar kwaliteit.
„ Souvereigns, geene.
Tientjes f 10¼.

Vrachten.

Ned. *Batavier* @ f 65,— voor Suiker, f 60,— voor Rijst en Tabak en f 100,— voor Arak te Samarang en Soerabaija te laden naar Amsterdam.

Te SAMARANG, den 19 April.

Koffij f 34,— nominaal; zonder voorraad.
Suiker N°. 16, f 16,— Op levering afgedaan.
Indigo, f 4.20, afgedaan.
Koehuiden, f 67,— per kodie naar gewigt.
Buffelhuiden, f 50,— per kodie.
Staart Peper zonder voorraad.
Rijst ordinairwit, f 140 } ℘ koijang @ 28 picol. zonder zakken.
„ carga „ f 130 }
Klapper Olie f 34,—
Katjang „ f 32,—
Rotting f 8,—
Kadjang Matten, f 8,—
Wisselkoers op Holland pari.

Te SOERABAIJA, den 18 April.

Suiker f 16,—
Koffij f 34½
Rijst (Carga) f 150 @ f 160,—
Id. (Witte) f 200 @ f 220,—
Arak f 55,—
Olie (Klapper) f 40,—
Id (Katjang) f 30,—
Rotting f 8½ @ f 9.—
Wisselkoers 100½ @ 101%.

Te PASOEROEAN, den 17 April.

Suiker, No. 16, Nominaal.
Rijst (witte) ℘ koyang f 200,—
Id. (Carga) f 180,—
Olie (Klapper ℘ pic. f 30,—
Id. (Katjang) ℘ pic f 25,—
Wisselkoers, pari.

Restant Producten in 's lands Pakhuizen,
Op den 17 April 1861.

5638—94 pic. suiker oogst 1860.
72,580—78 „ koffij, „ 1860.

Te MAKASSER, den 23 Maart.

Was ℘ picol, f 190 — @ f 195,—
Rotting, f 5,50 @ f 5,75
Koffij, f 32.— @ f 34 75
Suiker, no. 16, f 16,—
Noten, Wilde f 15,—
„ (Amboina) f 32 — @ f 33,—
Rijst ℘ picol, f 6¼. @ 7,—
Huiden, (Buffel) f 14.— @ f 15,—
Gutta Percha, f 75. — @ f 85,—
Gom Damar, f 10.— @ f 25 —
Sandelhout, f 16. — @ f 16,50,—
Schildpad Schalen, f 400.— @ f 1100,—
Paerlemoer, f 76,—
Tripang, f 60. | @ f 110,—
Kaneel Wilde, f 5.— @ f 6,—
Aardappelen, f 6. —
Braad Olie, f 27,— @ f 30,—
Lamp Olie, f 24. — @ f 26,—

Specie.

Oude ducaten, f 7,¾
Nieuwe „ f 7,—
Goude tientjes, f 11,50
Sovereigns, f 14¼
Spaansche en Mexikaansche Dollars, f 2,75

Wisselkoers.

Op Holland, 99% Factorij Wissels.
„ Singapore
„ Java, pari.

Beknopt overzigt van den Handel en de Scheepvaart te *Macasser*.

OVER DE MAAND FEBRUARIJ 1861.

Invoer.

De geheele invoer heeft bedragen.

Aan koopmanschappen.	f 219379	

De Invoer heeft plaats gehad.

Onder Nederlandsche Vlag	„ 177079	
„ Engelsche „	„ 42300	f 219379

Gedurende de maand Februarij 1861 zijn te *Macasser* aangekomen.

Europeesch getuigd	13	schepen en vaartuigen.
Inlandsch „	28	„ en „
Daarvan zijn		
Onder Nederlandsche Vlag	39	„ en „
„ Hamburgsche	2	„ en „

Uitvoer.

De geheele uitvoer heeft bedragen.

Aan koopmanschappen	f 196237	
„ specien	„ 13612	f 209849
„ Uitvoer heeft bestaan in voortbrengselen		
van den Oosterschen Archipel voor	„ 48039	
„ de West Indie en Bengalen „	„ 15350	
„ China, Manilla en Siam „	„ 1501	
„ Europa en Amerika	„ 131347	„ 196237
De Uitvoer heeft plaats gehad naar de volgende landen, als:		
Naar China voor eene waarde van	„ 18800	
„ Moluccos en Timor „	„ 125566	
Naar Sumbawa en de daarbij gelegene eilanden en plaatsen „	„ 1796	
„ de eilanden en plaatsen onder 't ressort van Macasser „	„ 34660	
„ de eilanden en plaatsen buiten 't ressort van Macasser „	„ 15415	196237
De Uitvoer heeft plaats gehad:		
Onder Nederlandsche Vlag	f 177437	
„ Engelsche „	„ 17000	
„ Hamburgsche „	„ 1800	„ 196237

Gedurende de maand Februarij 1861 zijn van *Macasser* vertrokken

Europeesch getuigd	14	schepen en vaartuigen.
Inlandsch	76	„ en „
Daarvan zijn		
Onder Nederlandsche Vlag	88	„ en „
„ Engelsche „	1	„ en „
„ Hamburgsche „	1	„ en „

Daarvan zijn vertrokken:

Naar China	onder Ned. Vlag	1	„ en „
„ „	„ Eng. „	1	„ en „
„ „	„ Hamb. „	1	„ en „
„ Java	„ Ned. „	2	„ en „
„ de Moluccos en Timor	„ „ „	26	„ en „
„ de kust van Borneo	„ „ „	2	„ en „
„ Sumbawa en de daarbij gelegene eilanden en plaatsen	„ „ „	2	„ en „
„ de eilanden en plaatsen onder 't ressort van Macasser	„ „ „	45	„ en „
„ de eilanden en plaatsen buiten 't ressort van Macasser	„ „ „ „	10	en „

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

van 19 tot 22 April 1861.

Aanvoer.

Van Amsterdam per Ned. bark *Soerabaija Packet*, gez. Olivier, agt. Wilson en co.

16 fusten en 18 kn. ...., 38 kn. en 3 bn. manufact., *C. Bahre en G. Kinder*.
100 vs. lood, 7 kn. en 19 coll. manufact., 6 do. papier, *Schimmelpenninck en co.*
2 kn. schilderijen, 160 vs. verf, 50 ks. madera, 1 kt. diversen, 1 do. tuigen, 2 bn. kurken, 9 kn. schilderijen, 25 vs. boter, 2 kn. hammen, 1 do. vleesch, *W. de Jong*.
200 vs. boter, 2 vn. wijn, 60 ks. bier, 9 do. manufact., *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
50 tobb. staal, 11 kn. ijzerwerk, 4 do. diversen, 4 do. hammen, 210 vs. boter *Gumprich en Strauss*.
61 coll. en 1 kt. manufact., *Niederer en co.*
22 bn. zakken, *Beckler*.
8 kn. ijzerwerk, *Metzendorff, Wilmans. Ruijs en co.*
40 keld. lijnolie, 11 bn. manufact., 63 kn. bier, *van Ommeren, Rueb en co.*
10 bn. manufact., 80 ks. bitter, *Paine, Stricker en co.*
20 coll. medicijnen, *Vlaming Kiebert*.
1 kt. amunitie, 6 kn. ...., 1 rijtuig ens., 6 kn. loodwit, 100 vs. verfwaren, 8 led. vaten, 47 coll. provisien, 5 kn. banket, 38 do. dranken, *John Pryce en co.*
10 kn. bessensap, 20 do. olie, 50 vs. menie, 30 kn. provisien, 1 do. ijzerwerk, 5 do. ger. vleesch, 58 coll. manufact., 2 kn. boeken, 5 do. papier, 20 keld. lijnolie, 25 kn. gedr. vruchten, 70 kn. bier, 200 vs. boter, 330 ks. kaas, *G. Buijn en co.*
3 kn. meubelen, 200 vs. boter, 1 coll. hennip, 4 kn. kazen, ...
120 keld. genever, 100 hammen, *Wilson en co.*
85 kn. wijn, 4 coll. manufact., 1 vt. ijzerwerk, 4 st. ijzer, *Order*.
20 vs. specie, ...
100 vs. menie, *Hagedorn, Plump en co.*
6 bn. en 13 coll. manufact., 200 keld. genever, 200 md. bier, *E. Moormann en co.*
4 coll. en 26 kn. manufact., 35 kn. blik, 2 do. ijzerwerk, 2 do. lantaarns, *B. Kopersmit en co.*
25 coll. en 1 kt. manufact., 59 coll. en 44 kn. ...., *B. van Leeuwen en co.*
11 kn. provisien, 1 do. diversen, 10 coll. koffer, 1 kt. koek, 20 do. olie, 56 do. kaarsen, 2 do. dranken, *S. B. van Kleeff en co.*
970 coll. manufact., 21 kn. cognac, 1 do. wijn, 15 do. eau de cologne, *Arnold en Zonen*.
1 kt. provisien, *Ruhle*.
18 kn. bier, 4 do. wijn, 1 do. kleederen, *Winsser, de Lange en co.*
1 kt. boeken, *Lange en co.*
1 kt. zilverwerk, *Olislaeger*.
8 kn. dekens, 20 do. manufact., *Busing, Schröder en co.*
2 kn. manufact., *Pandel en Stiehaus*.
2 kn. manufact., *Pitcairn, Syme en co.*
11 kn. manufact, *Tolson, Hunt en co*
5 coll. manufact., 1 kt medicijnen, 7 do. droogerijen, *Maclaine, Watson en co.*
3 kn. worst, *van Riet en ter Gouw*.
4 coll. manufact., *H van Riet en co.*
14 coll. manufact., *Haager en Schuurman*.
2 kn. en 3 coll. ...., *Jacometti en co.*
100 vs. boter, 50 ks. kaas, 54 coll. provisien, *Rolufs en co.*
14 kn. bier, 10 vs. boter, 6 hammen 3 vs. vleesch, 4 kn. wijn, 1 vt zeep, 10 coll. provisien, 1 kt. likeuren, 2 coll. diversen, 15 kn. en 2 vn. ijzerwerk, 100 blokk. en 35 kn. zink, 1162 stav. en 67 bund. ijzer, 5 vs. spijkers. *Hill, Broekman en co.*
12 coll. manufact., *E ten Brink en co.*
4 vn. en 1 kt. verf, 11 kn. olie, *Baijer*.
7 kn. manufact., *McLennan en co.*
100 kn. aardewerk, *J. F. van Leeuwen en co.*
40 kn. wijn, 20 vs. boter, 25 coll. provisien, *Anemaet en co.*
40 vs. boter, *Karthaus en Melchers*.
15 kn. manufact., *Mathieu, Ebbs, Ruijs en co.*

Regalen.

1 pak ijzerwerk, P.
1 kt. drukwerken, *van Coeverden*.
3 kn. diversen, 1 trommel, ...
1 pak boeken, *Holle*.
1 kt. wijn, JB.
1 kt. bloemen, B & C.
1 kt. *Buijn*.
1 kt. bloemen, *van Riet en ter Gouw*.
1 blik en 1 kt. *van der Meulen*.
2 kn. planten, *Teijsman*.
1 pak *Tiedeman en van Kerchem*.
2 kn. diversen, *Crookewitz*.
1 kt. diversen, *van den Broek*.
1 kt. zilverwerk, *Lagnier*.
1 kt. modewaren, HLB.
1 vt. haring, *Steitz*.
1 kt. diversen, *Seman*.
1 kt. diversen, *van Dolder*.
2 kn. diversen, *Teltz*.
1 kt. diversen, *van Bloemen Waanders*.
1 kt. diversen, *Noltkenius*.
1 kt. diversen, JHW.
1 kt diversen, R.
1 kt. diversen, *Jeannette Walen*.
1 kt. diversen, *Hamburg*.
1 kt. diversen, *Maatschappij van Nijverheid*.
1 kt. diversen, *Barends*.
1 kt. planten, *van Walckren*.
1 kt. diversen, *van der Moore*.
1 kt. diversen, *Butten*.
1 tromm. *Embracht*.
1 kt. boeken, *Bik*.
1 kt. provisien, *Bijleveld*.
1 kt. *Timmerman Thijssen*.
1 kt. K
1 kt. W & C.
1 kt. *Leclerq*.
1 kt. *Hill*.

Van Bordeaux per Fr. schip *Vallée de Lux*, gez. Lafette, agt. J. Cezard en co.

70 kn. brandy, 12 vn. wijn, 156 coll. provisien en dranken, 25 kn. bier, 6 do. hoeden en schoenen, *Order*.
76 kn. brandy, *G. Buijn en co.*
110 kn. dranken, *W. de Jong*.
300 kn. dranken, *Gebrs. van Delden*.
539 coll. provisien en dranken, *J. Cezard en co.*
1443 coll. provisien en dranken, 139 do. modewaren en industrie parisien, *L. Platon en co.*
5 kn. dranken, *Kloppenburg*.
209 coll. dranken, *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
12 coll. lederwerk, *Gerandeau*.
531 coll. provisien en dranken, *C. Bahre en G. Kinder*.
224 coll. dranken, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
12 coll. provisien en dranken, *Busing, Schröder en co.*
6 coll. dranken, *W. Cores de Vries*.
1 kt. modewaren, *Cressonnier*.
2 kn. medicijnen. *Berne*.
62 coll. provisien en dranken, *Leroux en co.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Cheribon per Zw. schip *Augusta*, gez. Sandeberg. agt. J. Cezard en co.

25 legg. arak, 1980 do. suiker, 60 do. rotting, *J. Cezard en co.*
180 pic. gomelastiek, *Paine, Stricker en co.*
228 ps. buffelhuiden, 352 do. koehuiden, 4200 ℔ Jav. thee, *Haager en Schuurman*.
1 bl. laken, 1 kt. zijde, 2 do. cachemir, uit entrep. *H. en A. Strauss*.
50 legg. arak, *B. Kopersmit en co.*

Naar Nederland via Samarang per Ned. schip *Vreede*, gez. ter Bruggen, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.

560 pic. suiker, 1810 do. rijst, 146 do. rotting, 9 coll. provisien, 1 steng uit entrep. *Agenten*.
1 vt. spek, 1 do. vleesch, uit entrep. *Haager en Schuurman*.

Voor Samarang.

10 ks. likeuren, 1 wagentuig, *Agenten*.
1 tromm. koek, 40 vs. verf, 2 kn. koopmanschappen, *Aan boord gebleven lading van Nederland*.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

van den 20 tot 23 April 1861.

Met de N. I. stoomb. Palembang Packet, Kapt. J. F. Scheel, de Offic. van Gez Hartog, de heer Bronsema en Z. M. troepen van Palembang via Muntok.

Met de N. I. bark Alnoer, Gez. Sech Marzoekie, de heer J. G. Razoux Kuhr van Samarang.

Met het N. I. stooms. Menado, Kapt. A. Couteren, de Offic. van Gez. Roemmer, Apoth. B. Overbeek, de hh. van der Crab en familie, de Motte en familie, Dielwart, van Limburg Brouwer, F. A. Londen, Anemaet, Schimmelpenninck, Hulshoff, Lusten, Cardon, Rakarias en dochter, C. Smitgall en Z. M. troepen van Soerabaija via Samarang en Pecalongan.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

van den 20 tot 23 April 1861.

Met het N. I. stooms. Batavia, Kapt. G. A. Neije, Luit. t/z. van Wachendorff van Rijn, Adelborst A. P. Hoogwinkel, Adm. van Wage, Kapiteins Schneider, en Peltzer, de hh. A. H. F. Schreijner, W. de Waal, van den Bossche en familie, H. A. van Rossem, J. Kieffer, echtg., en 3 kinderen, H. Young, Kortman, A. Mesman, Guij, Mente, echtg. en 1 kind, W. de Jong, Bisschoff, Jacobson, Pijnacker Hordijk, Marshall en Z. M. troepen naar Samarang, Soerabaija en Banjermassing.

Met het N. I. stooms. Menado, Kapt. A. Couteron, Offic. van Gez. Jorritsma, echtg. en 1 kind, Bosman en Hamilton of Zilversten Hill, de hh. B. Schagen van Soelen, W. Greve, J. F. Brouwer, van Blommesteijn en Z. M. troepen naar Bencoolen en Padang.

Met de N. I. stoomb. Palembang Packet, Kapt. J. F. Scheel, de 1ste Luits. van der Swaagh en van Aalst en Z. M. troepen naar de Lampongs.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

Snelpersdruk van H. M. VAN DORP te Batavia.